

Wydział Elektroniki i Technik Informacyjnych
Politechnika Warszawska

Projektowanie układów sterowania
(projekt grupowy)

Sprawozdanie z projektu i ćwiczenia laboratoryjnego
nr 1, zadanie nr 4

Piotr Chachuła, Cezary Dudkiewicz, Piotr Roszkowski

Warszawa, 2019

Spis treści

I. Projekt

1. Weryfikacja punktu pracy	3
1.1. Opis postępowania	3
1.2. Wyniki	3
2. Odpowiedzi skokowe	4
2.1. Wyznaczanie odpowiedzi skokowych	4
2.2. Wyznaczanie charakterystyki statycznej procesu	4
2.3. Wzmocnienie statyczne	4
3. Przekształcenie odpowiedzi skokowej	7
4. Regulator PID	8
4.1. Algorytm działania	8
4.2. Ręczne strojenie regulatora PID	9
4.2.1. Wylczenie wstępnych parametrów regulatora	9
4.2.2. Zmniejszenie przeregulowania	12
4.2.3. Dalsze zmniejszenie przeregulowania	15
4.2.4. Przyspieszenie regulatora	18
4.2.5. Człon różniczkujący	21

Część I

Projekt

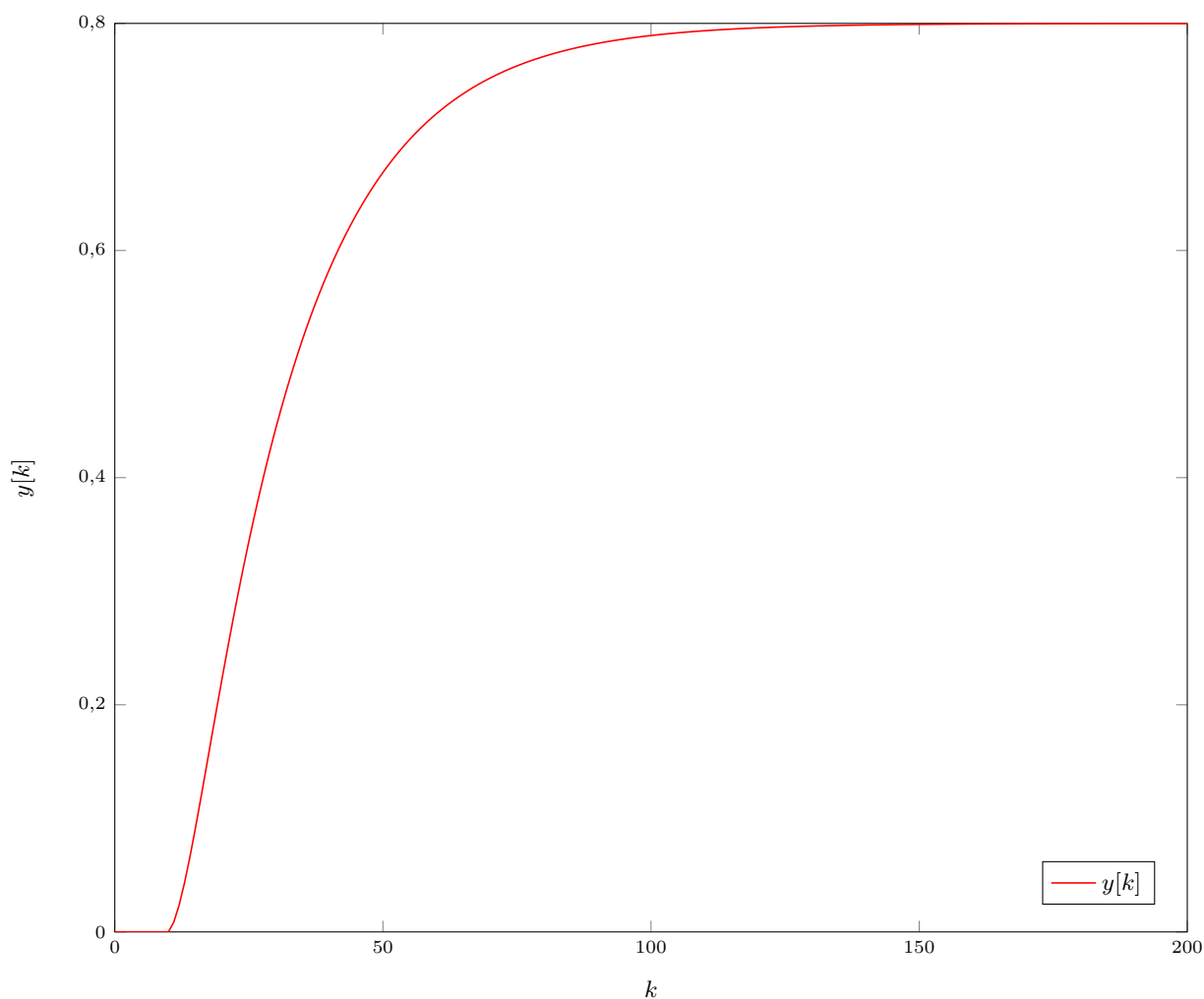
1. Weryfikacja punktu pracy

1.1. Opis postępowania

W celu sprawdzenia poprawności wartości sygnałów U_{pp} i Y_{pp} pobudzono obiekt sterowaniem o wartości $U_{pp} = 2,0$ i sprawdzaniu czy stabilizuje się on w punkcie pracy $Y_{pp} = 0,8$. Do symulacji wyjścia obiektu użyto udostępnionej funkcji `symulacja_obiektu4Y`. Do testów napisano skrypt `PROJ1_1.m`. Wyniki przedstawiono poniżej.

1.2. Wyniki

Zgodnie z przewidywaniami wyjście obiektu ustaliło się na wartości $Y_{pp} = 2,0$. Punkt pracy ustalony jest więc poprawnie.

Rys. 1.1. Odpowiedź obiektu na sterowaniu $U_{pp} = 0,8$

2. Odpowiedzi skokowe

2.1. Wyznaczanie odpowiedzi skokowych

W celu wyznaczenia odpowiedzi skokowej obiekt, znajdujący się w punkcie pracy (tzn. $U_{pp} = 2,0, Y_{pp} = 0,8$) pobudzoną różną zmianą wartości sterowań. Rysunek 2.1 przedstawia odpowiedź obiektu na jego różne wartości.

2.2. Wyznaczanie charakterystyki statycznej procesu

Aby wyznaczyć charakterystykę statyczną procesu przeprowadzono analogiczne działania co w rozdziale 1. Tym razem przy użyciu skryptu `PROJ1_2.m` dla wielu wartości U_{pp} wyznaczono odpowiadające im Y_{pp} oraz z ich pomocą utworzono wykres 2.2. Jak widać charakterystyka statyczna obiektu jest liniowa, a co za tym idzie obiekt jest liniowy.

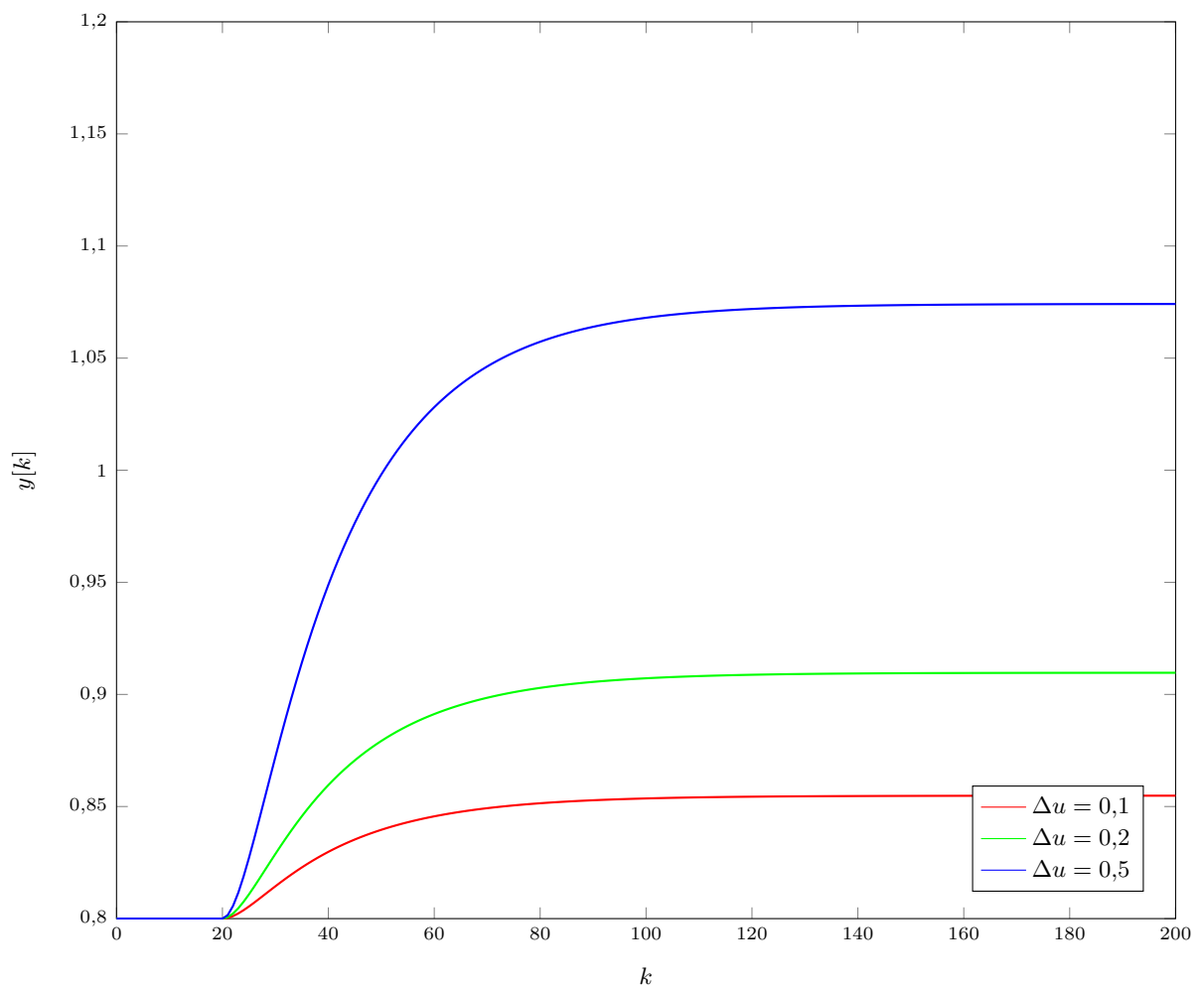
2.3. Wzmocnienie statyczne

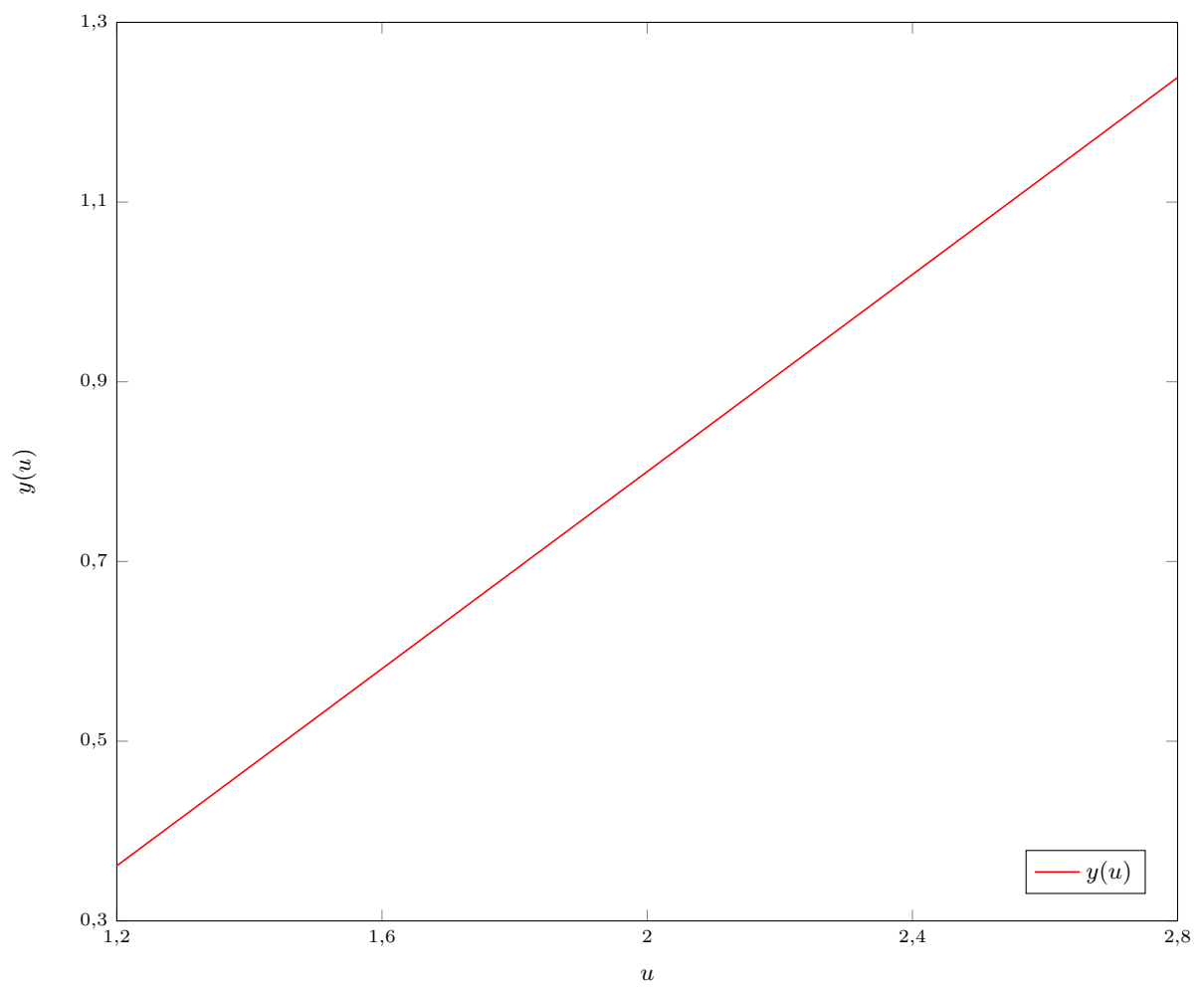
Wzmocnienie statyczne, czyli stosunek pomiędzy zmianą wartości wyjścia i zmianą wartości sterowania w stanie ustalonym. Aby ją wyznaczyć można na przykład znaleźć nachylenie charakterystyki statycznej do osi OX , czyli np.:

$$K_{\text{stat}} = \frac{y(U_{\text{max}}) - y(U_{\text{min}})}{U_{\text{max}} - U_{\text{min}}} \quad (2.1)$$

W przypadku tak wykreślonej charakterystyki, wzmocnienie statyczne jest równe tangensowi kąta α pomiędzy prostą a osią OX .

$$K_{\text{stat}} = \frac{1,239 - 0,361}{2,8 - 1,2} \approx 0,549 \quad (2.2)$$

Rys. 2.1. Odpowiedzi procesu na skokowe zmiany sterowania w momencie $k=11$

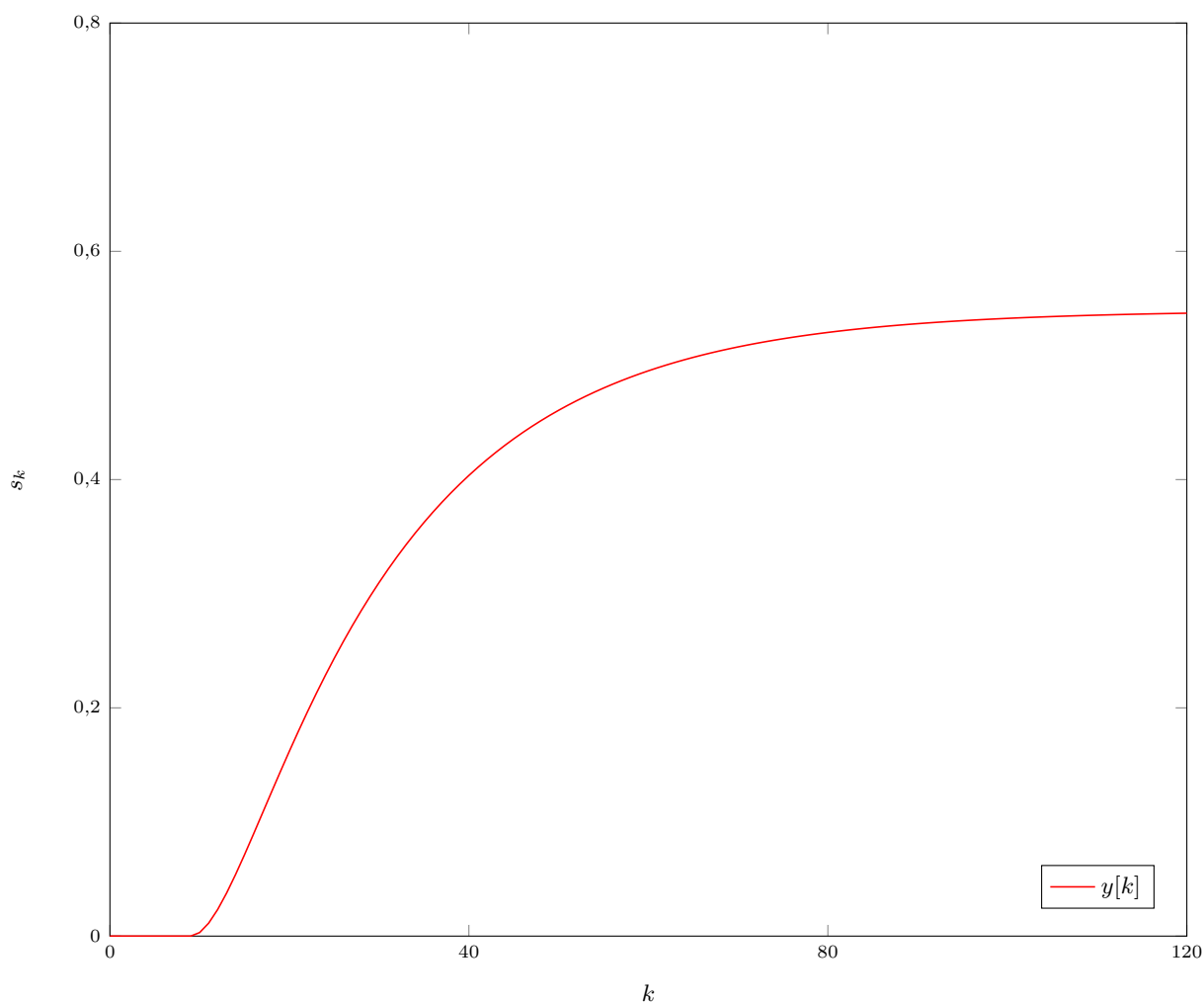
Rys. 2.2. Charakterystyka statyczna $y(u)$ symulowanego procesu

3. Przekształcenie odpowiedzi skokowej

Aby uzyskać znormalizowaną odpowiedź skokową, należy przerzutować ją względem punktu pracy oraz wielkości skoku, a także przesunąć chwilę skoku sterowania do chwili $k=0$ (z chwili k_{skok}). Do tego celu można użyć wzoru:

$$s_i = \frac{s_{i+k_{skok}} - Y_{pp}}{\Delta U} \quad (3.1)$$

Wyznaczono ją przy użyciu skryptu `PROJ1_3.m` (dla odpowiedzi skokowej przy $\Delta u = 0,5$). Następnie przycięto ją do miejsca w którym osiąga 0,995 swojej maksymalnej wartości. Długość tej odpowiedzi jest przyjętym horyzontem dynamiki tego obiektu i jest równy 120. Wynik działania przedstawiony jest na rysunku 3. Odpowiedź ta zostanie użyta do zaprojektowania regulatora DMC.

Rys. 3.1. Postać przekształconej odpowiedzi skokowej symulowanego obiektu ze zmianą sterowania w momencie $k=0$

4. Regulator PID

4.1. Algorytm działania

Algorytm działania regulatora oraz implementacja została dobrze udokumentowana w pliku `doPID.m`. Listing jego części algorytmicznej przedstawiony jest poniżej:

```
function [ error ] = doPID( paras )    % Tylko dla auto

% Ustawiamy dlugosc symulacji
sim_len=1200;

% Tylko dla auto
K=paras(1);
Ti=paras(2);
Td=paras(3);

% Czas probkowania
T=1;

% Parametry wygodnego, dyskretnego PIDa
r0=K*(1+T/(2*Ti)+Td/T);
r1=K*(T/(2*Ti)-(2*Td/T)-1);
r2=K*Td/T;

% Inicjalizujemy macierze przechowujace zmienne
Y=zeros(sim_len,1);
U=zeros(sim_len,1);
e=zeros(sim_len,1);
y=zeros(sim_len,1);
u=zeros(sim_len,1);
Yzad=zeros(sim_len,1);
kk=linspace(1,sim_len,sim_len)';

% Ustalamy wartosci przed rozpoczeciem symulacji na wartosci w punktu pracy
Ypp=0.8;
Upp=2.0;
Y(1:11)=Ypp;
U(1:11)=Upp;

% Tworzymy horyzont wartosci zadanej
Yzad(1:29)=0.8;
Yzad(30:sim_len/3-1)=1.0;
Yzad(sim_len/3:2*sim_len/3-1)=0.6;
Yzad(2*sim_len/3:sim_len)=0.7;

%Rzutujemy ograniczenia sterowan wzgledem punktu pracy.
Umin=1.2;
Umax=2.8;
deltaumax=0.25;
umin=Umin-Upp;
umax=Umax-Upp;

for k=12:sim_len
    % Symulujemy wyjscie obiektu
    Y(k)=symulacja_obiektu4Y(U(k-10),U(k-11),Y(k-1),Y(k-2));
    % Rzutujemy wartosc wyjscia wzgledem punktu pracy
    y(k)=Y(k)-Ypp;
    % Liczymy uchyb i uaktualniamy wspolczynnik bledu
    e(k)=Yzad(k)-Y(k);
    error=error+e(k)^2;
    % Liczymy wartosc sterowania
    u_wyliczone=r2*e(k-2)+r1*e(k-1)+r0*e(k)+u(k-1);

    % Rzutowanie ograniczen na wartosc sterowania
    if u_wyliczone<umin
        u_wyliczone=umin;
    elseif u_wyliczone>umax
        u_wyliczone=umax;
    end
end
```

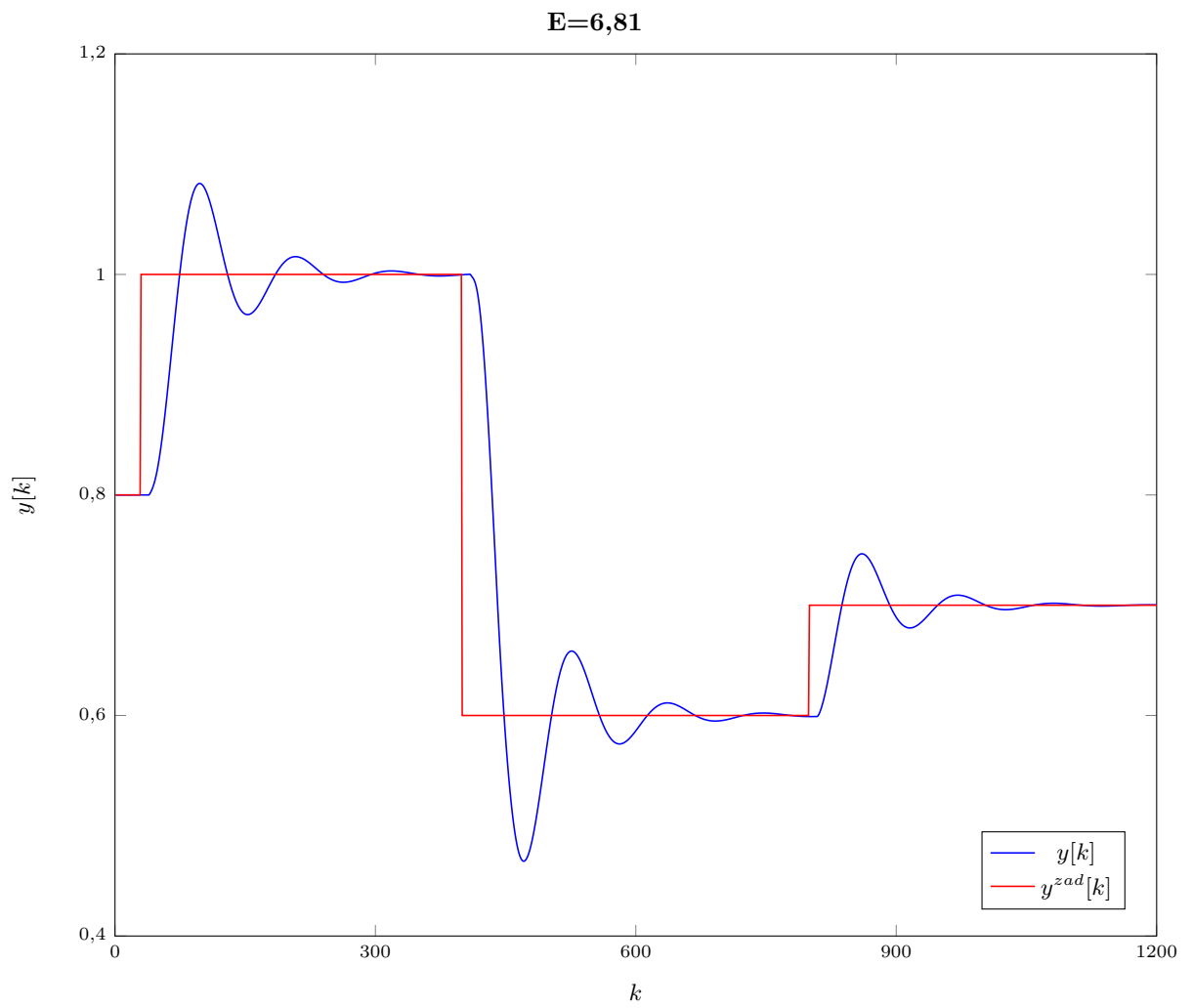
```
% Rzutowanie ograniczen na wartosc zmiany sterowania
if u_wyliczone-u(k-1)<=-deltaumax
    u_wyliczone=u(k-1)-deltaumax;
elseif u_wyliczone-u(k-1)>deltaumax
    u_wyliczone=u(k-1)+deltaumax;
end
% Rzutowanie sterowania wzgledem punktu pracy
u(k)=u_wyliczone;
U(k)=u_wyliczone+Upp;
end
```

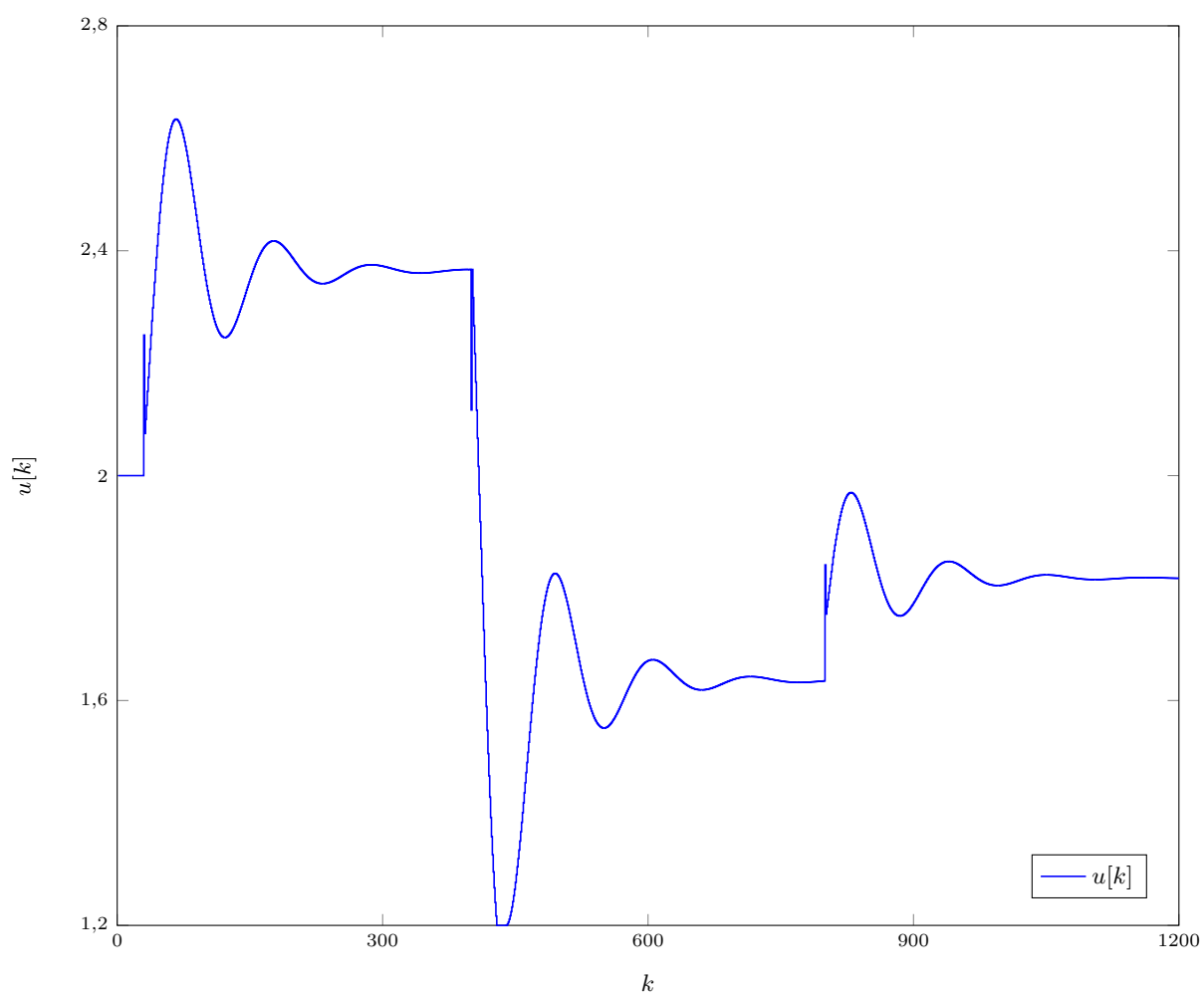
Listing 4.1. Implementacja regulatora PID

4.2. Ręczne strojenie regulatora PID

4.2.1. Wyliczenie wstępnych parametrów regulatora

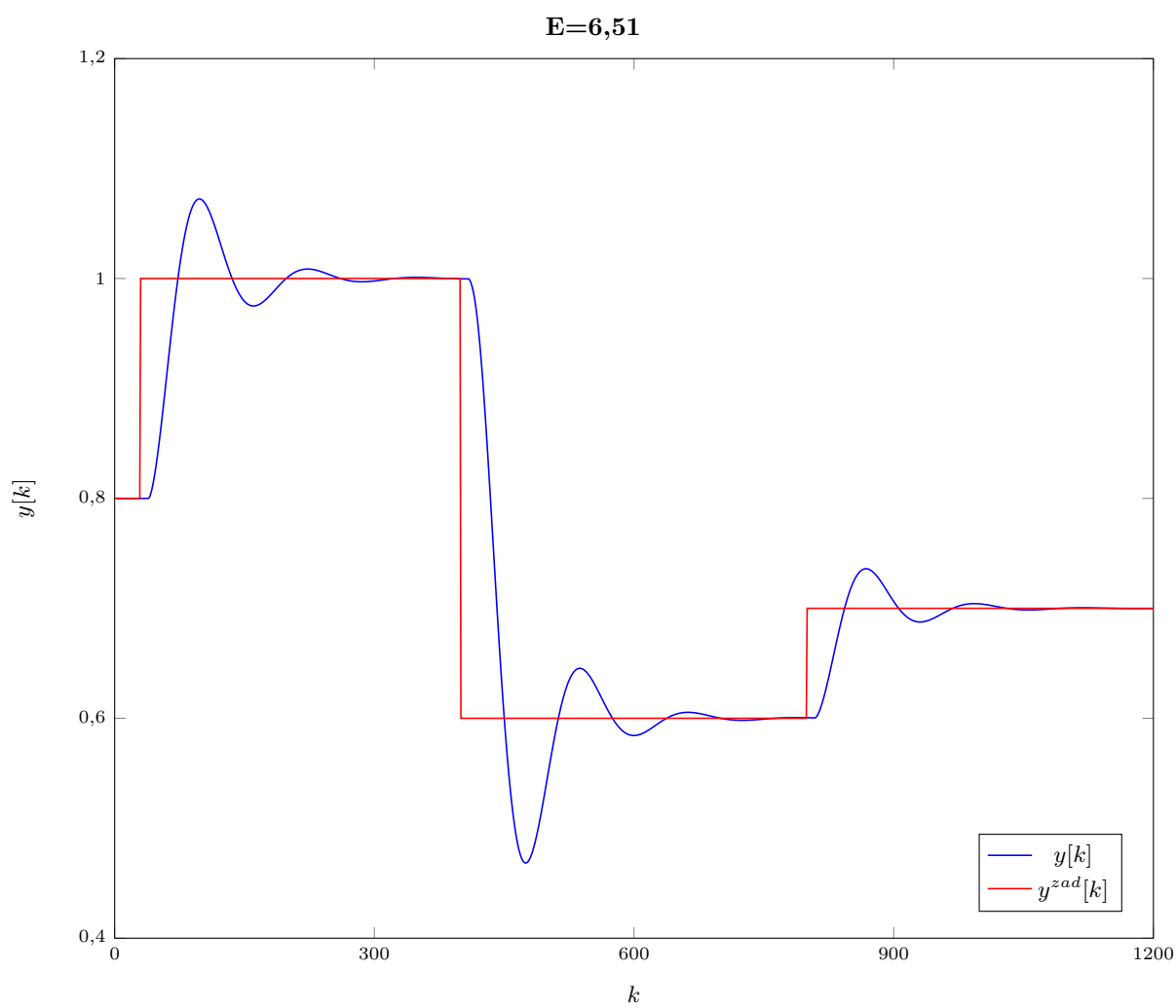
W celu doboru wstępnych parametrów regulatora PID użyto metody eksperymentalnej; przeprowadzono dużą ilość symulacji dla arbitralnych wartości K_r , T_i , T_d . Spośród ponad 100 symulacji, wybrano te parametry, których wskaźnik jakości był najlepszy. Stało się to dla regulatora przedstawionego na rysunku 4.2.

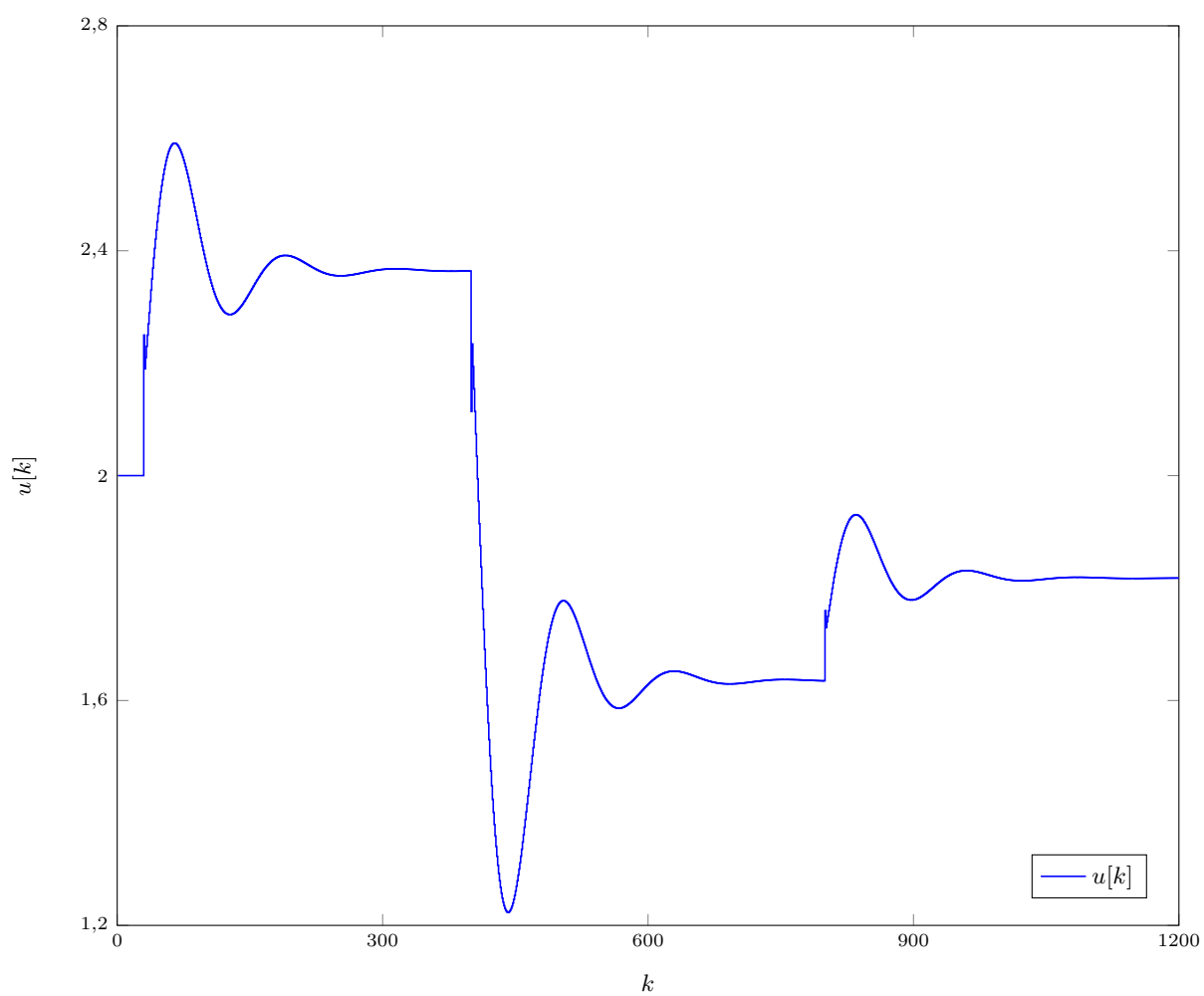
Rys. 4.1. Wyjście dla $K_r=1$, $T_i=4$, $T_d=0,5$

Rys. 4.2. Sterowanie dla $K_r=1$, $T_i=4$, $T_d=0,5$

4.2.2. Zmniejszenie przeregulowania

W celu zmniejszenia znacznego przeregulowania występującego w regulatorze zmniejszono jego wzmocnienie do $K_r=0,8$ oraz dodatkowo zmieniono parametr członu różniczkującego do $T_d=0,25$. Wyniki symulacji dla zmienionego regulatora przedstawone zostały na rysunku 4.4.

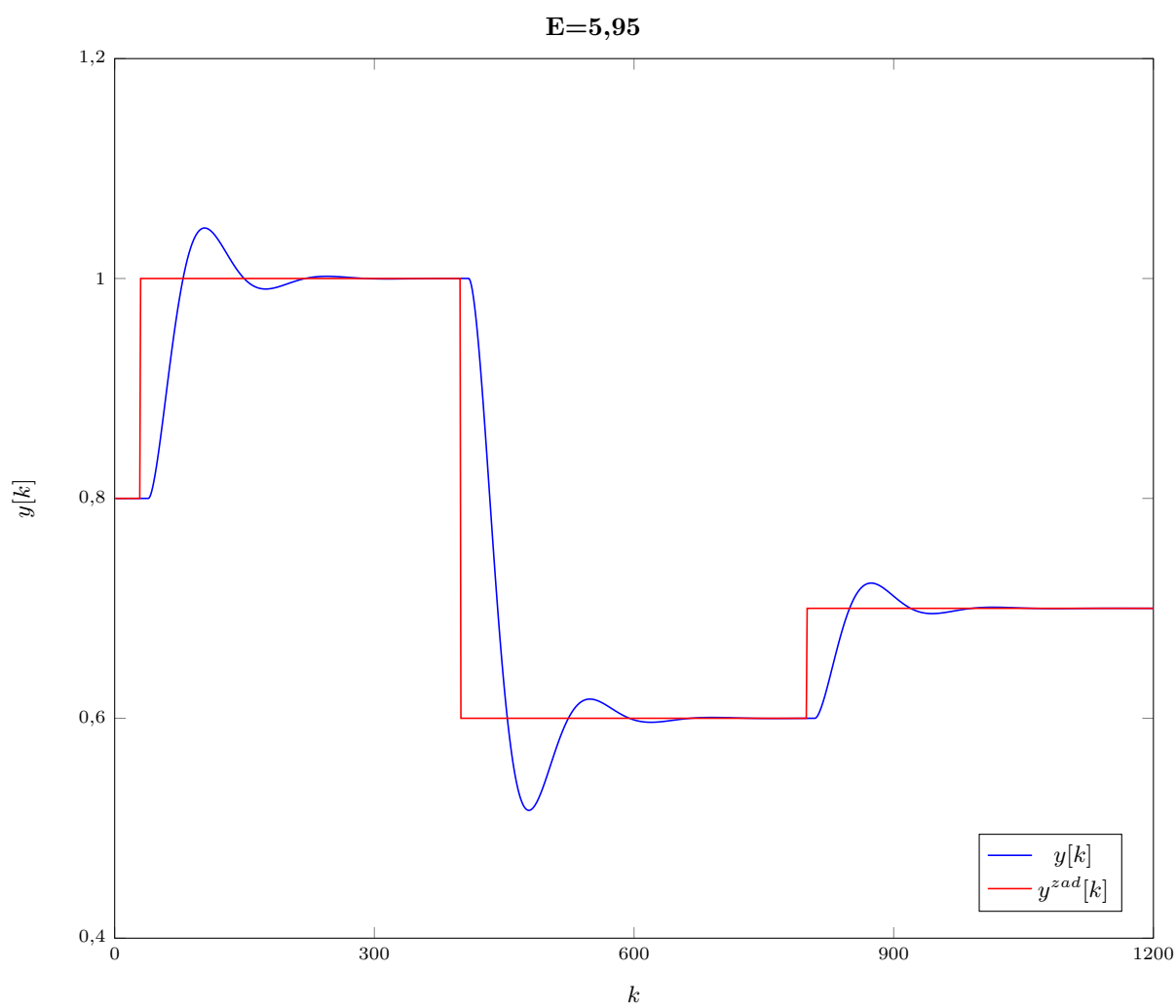
Rys. 4.3. Wyjście dla $K_r=0,8$, $T_i=4$, $T_d=0,25$

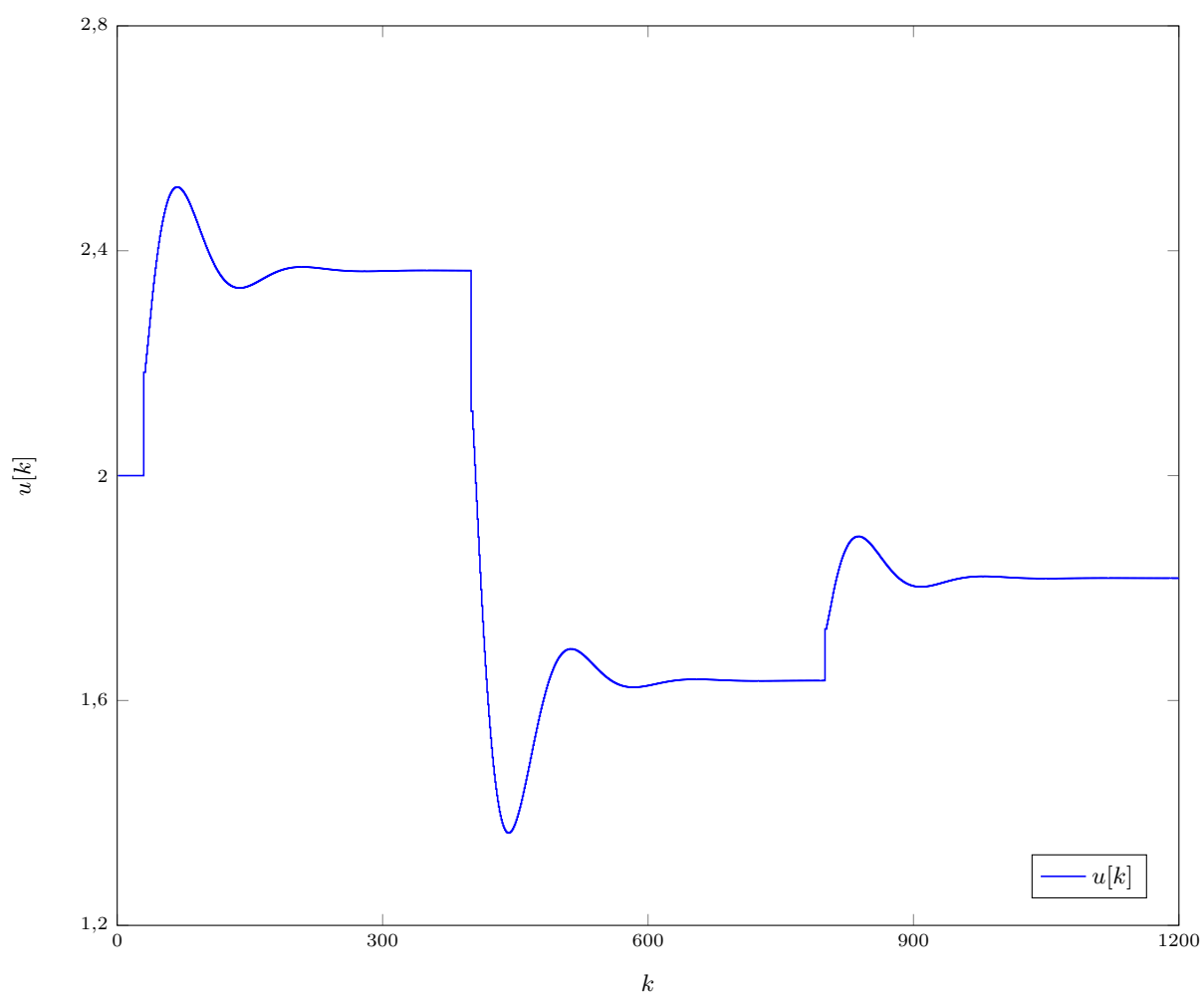
Rys. 4.4. Sterowanie dla $K_r=0,8$, $T_i=4$, $T_d=0,25$

4.2.3. Dalsze zmniejszenie przeregulowania

Przeregulowanie ciągle występuje w dość znacznym stopniu, dlatego w następnym kroku zmniejszono całkowanie do $T_i=5$ oraz dodatkowo zmniejszono różniczkowanie do $T_d=0,05$. Wyniki symulacji dla zmienionego regulatora przedstawione zostały na rysunku 4.6.

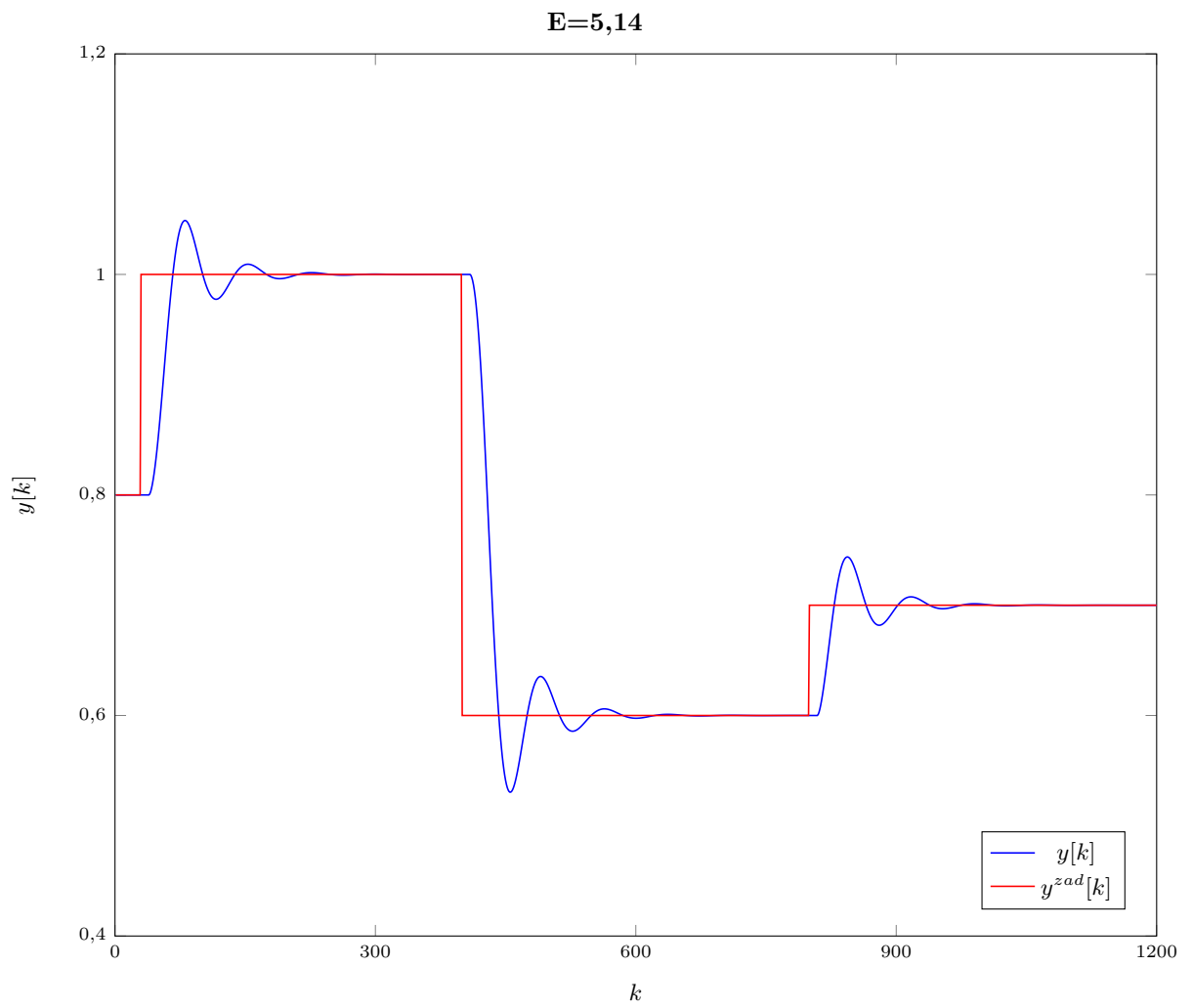

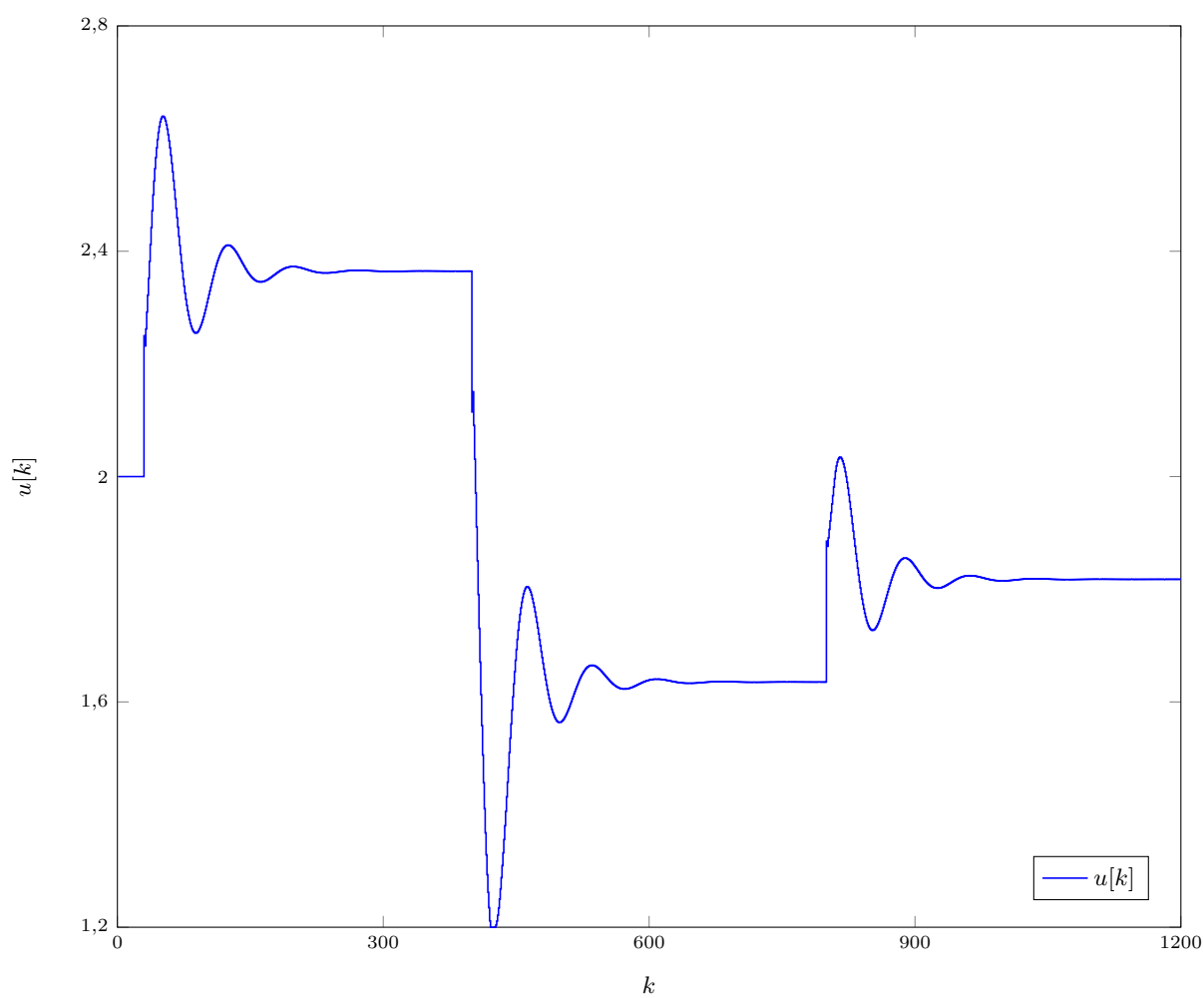
Rys. 4.5. Wyjście dla $K_r=0,8$, $T_i=5$, $T_d=0,05$

Rys. 4.6. Sterowanie dla $K_r=0,8$, $T_i=5$, $T_d=0,95$

4.2.4. Przyspieszenie regulatora

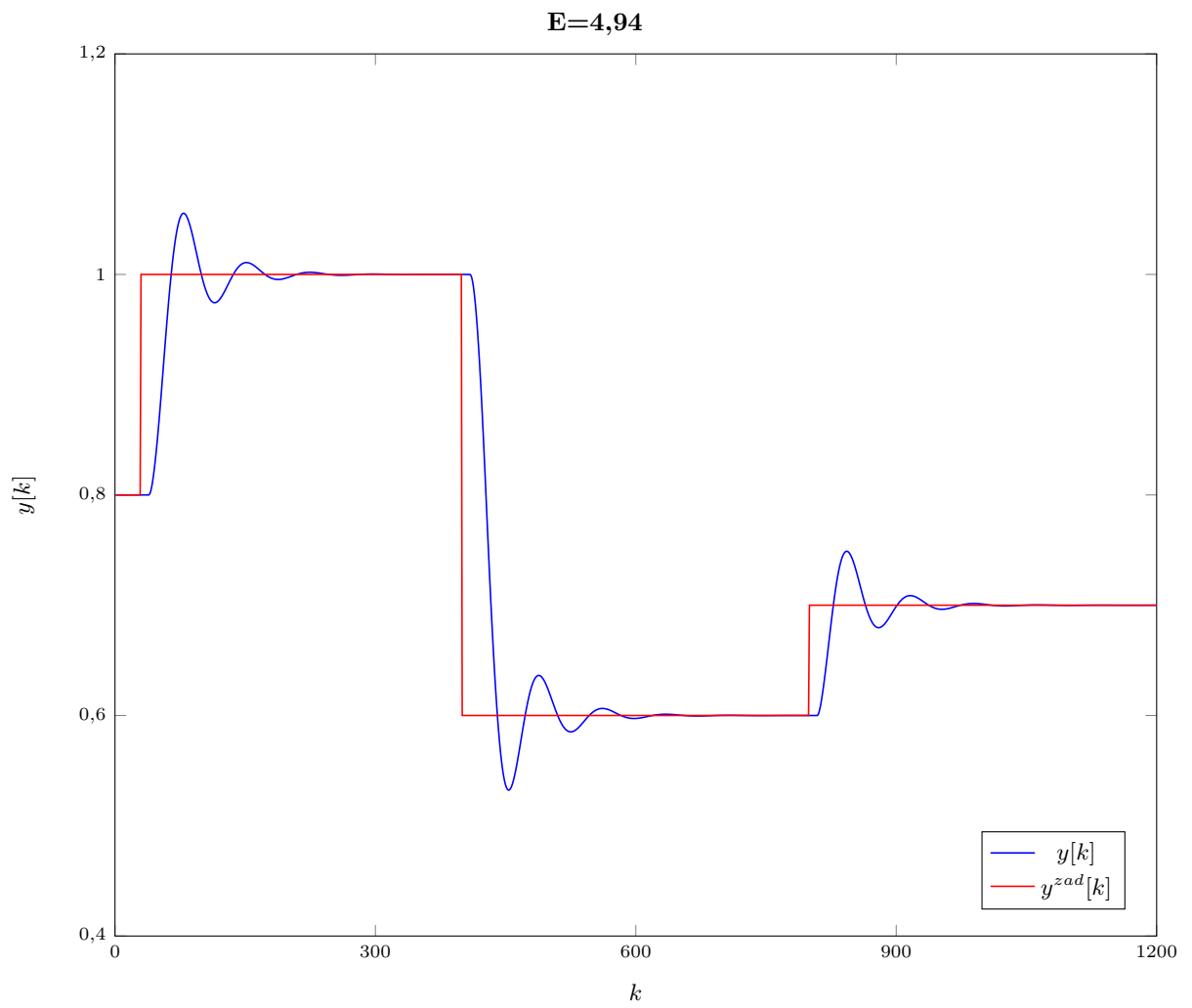
W celu zwiększenia szybkości regulatora zwiększono jego wzmocnienie do $K_r=2,4$ oraz w ramach kompensacji zmniejszono całkowanie do $T_i=8$. Wyniki symulacji dla zmienionego regulatora przedstawione zostały na rysunku 4.8.

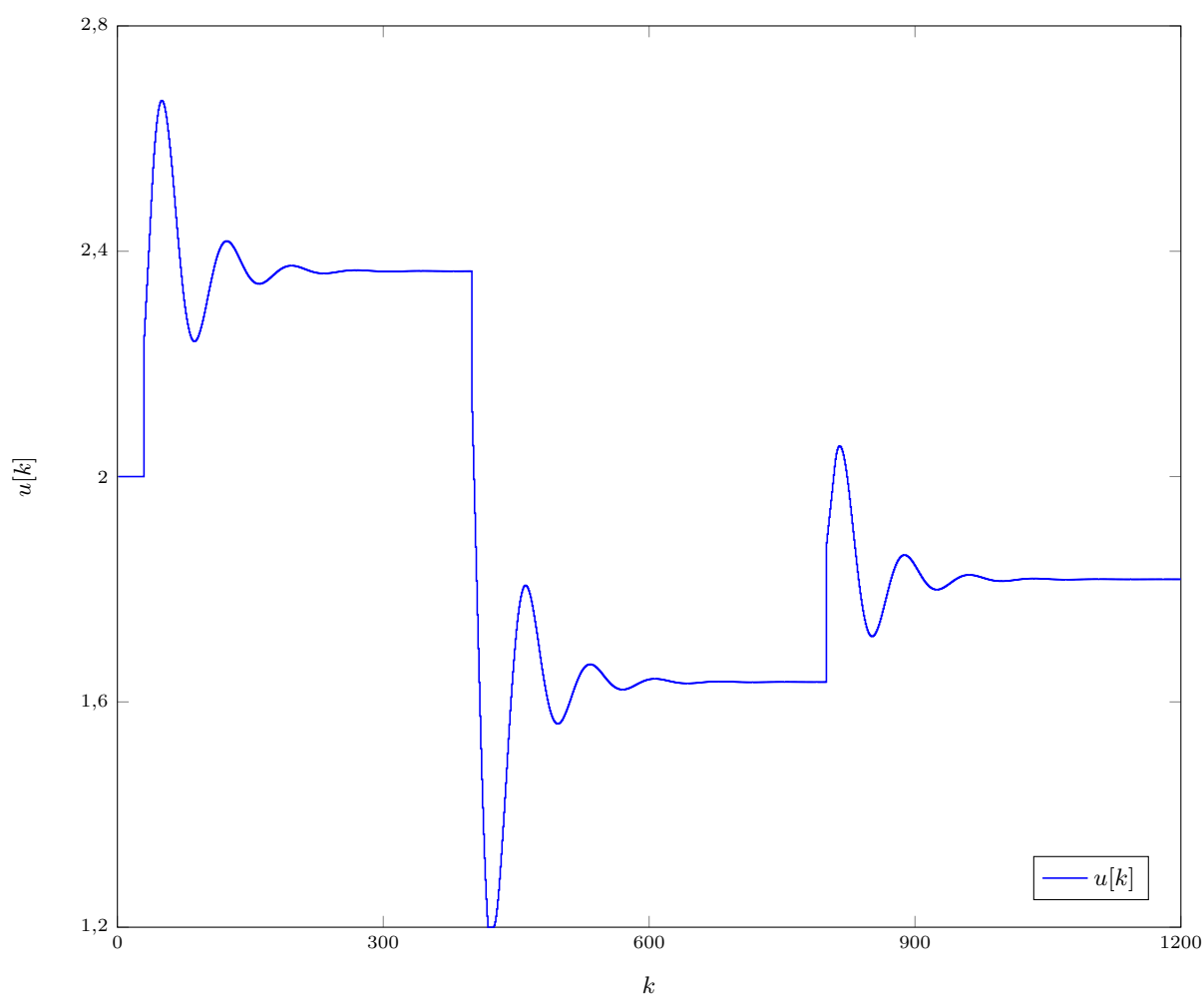
Rys. 4.7. Wyjście dla $K_r=0,8$, $T_i=5$, $T_d=0,05$

Rys. 4.8. Sterowanie dla $K_r=0,8$, $T_i=5$, $T_d=0,05$

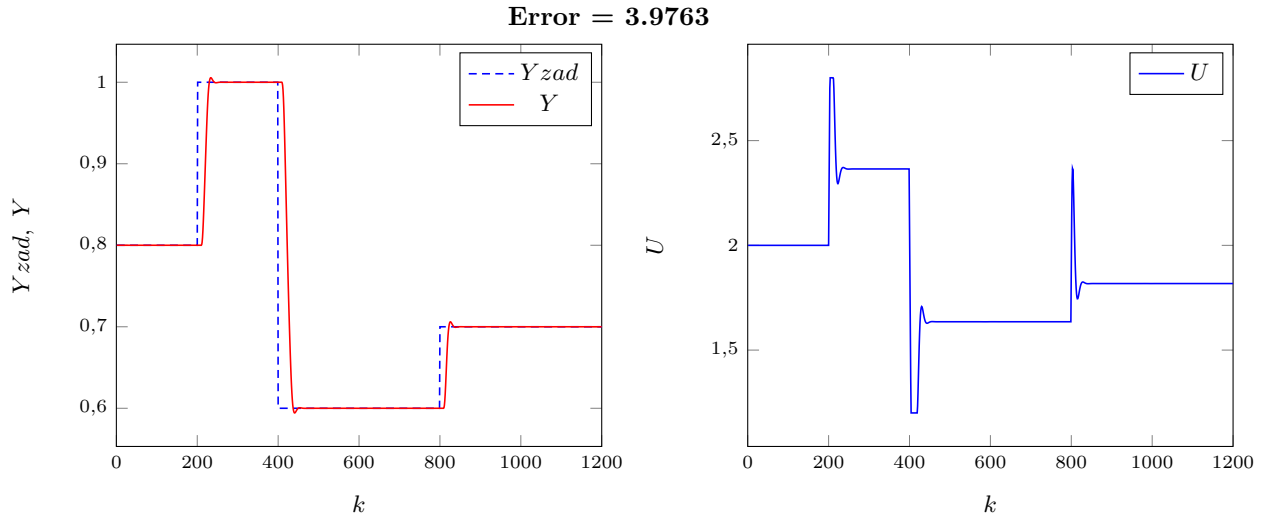
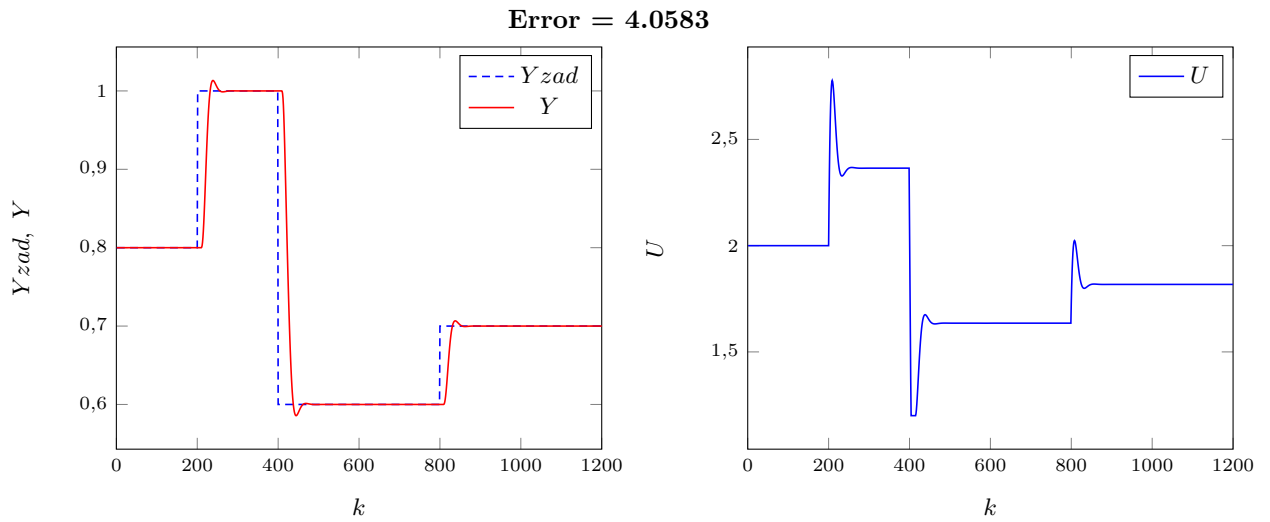
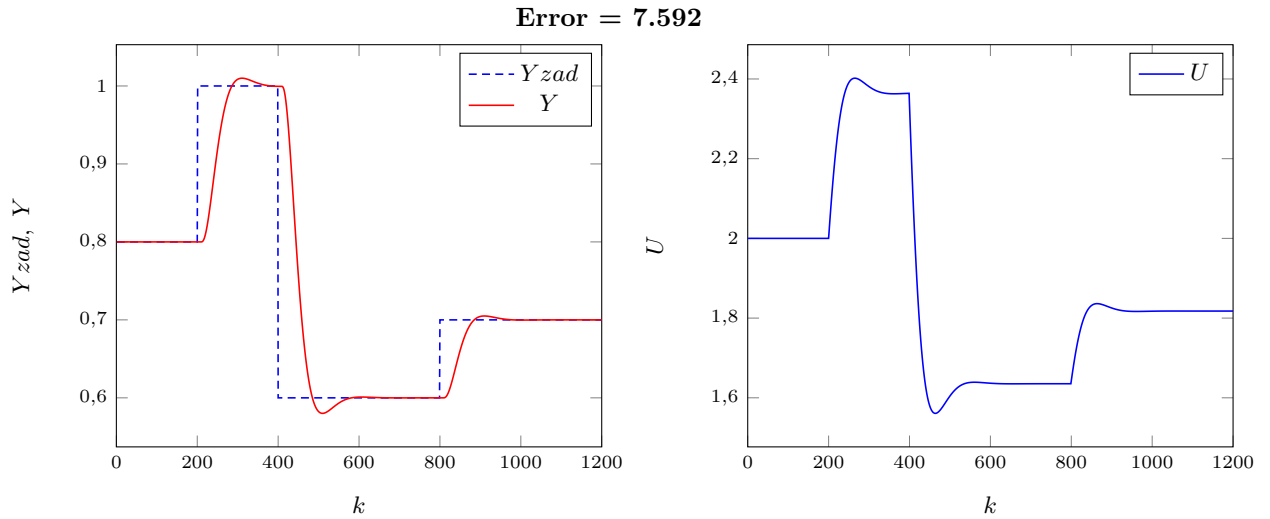
4.2.5. Człon różniczkujący

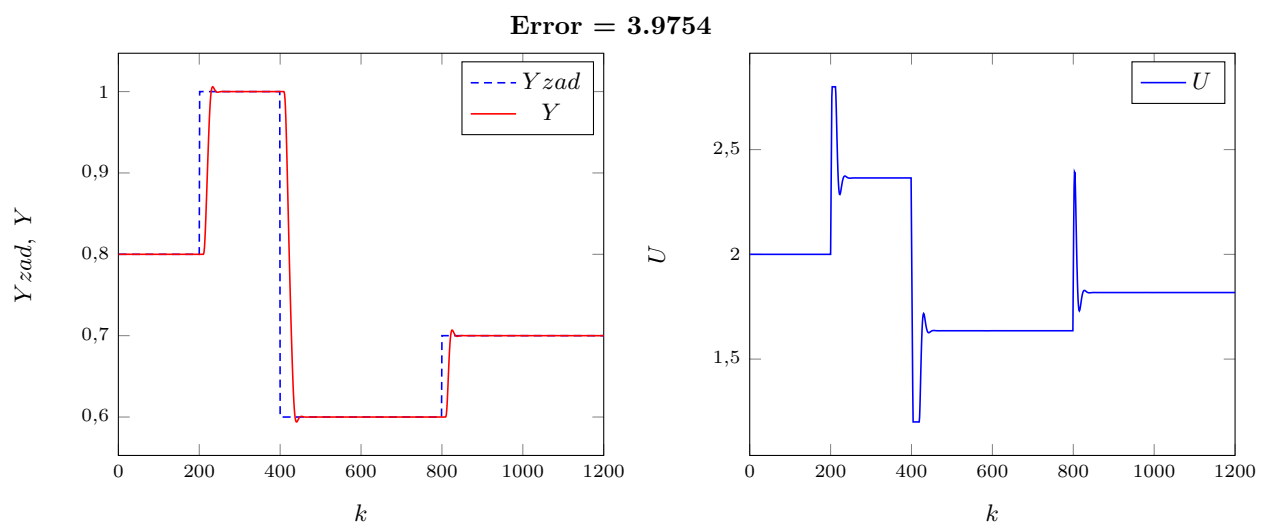
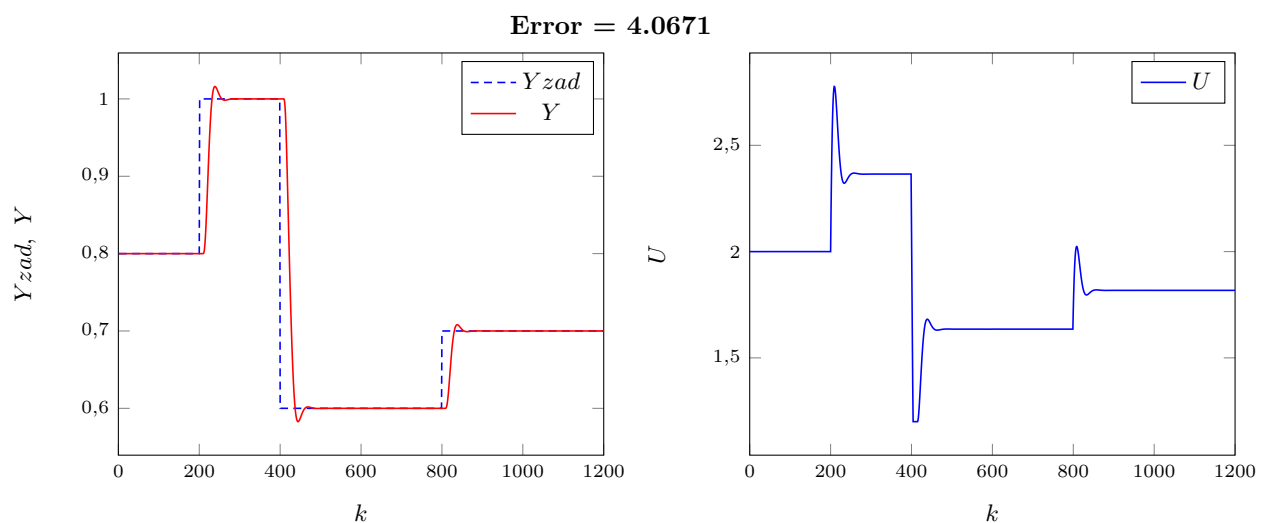
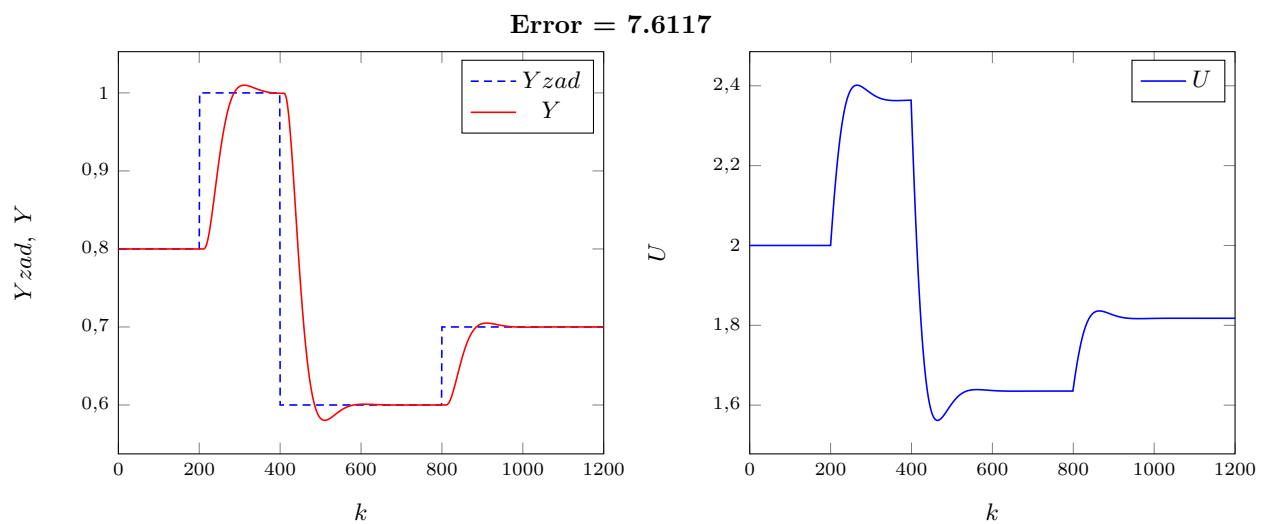
Podczas wczesniejszego strojenia zauważono fakt, iż zmniejszenie członu różniczkującego pozytywnie wpływa na jakość regulacji. Postanowiono więc znacznie go zmniejszyć, do wartości $T_d=0,0005$. Wyniki symulacji dla zmienionego regulatora przedstawione zostały na rysunku 4.10.

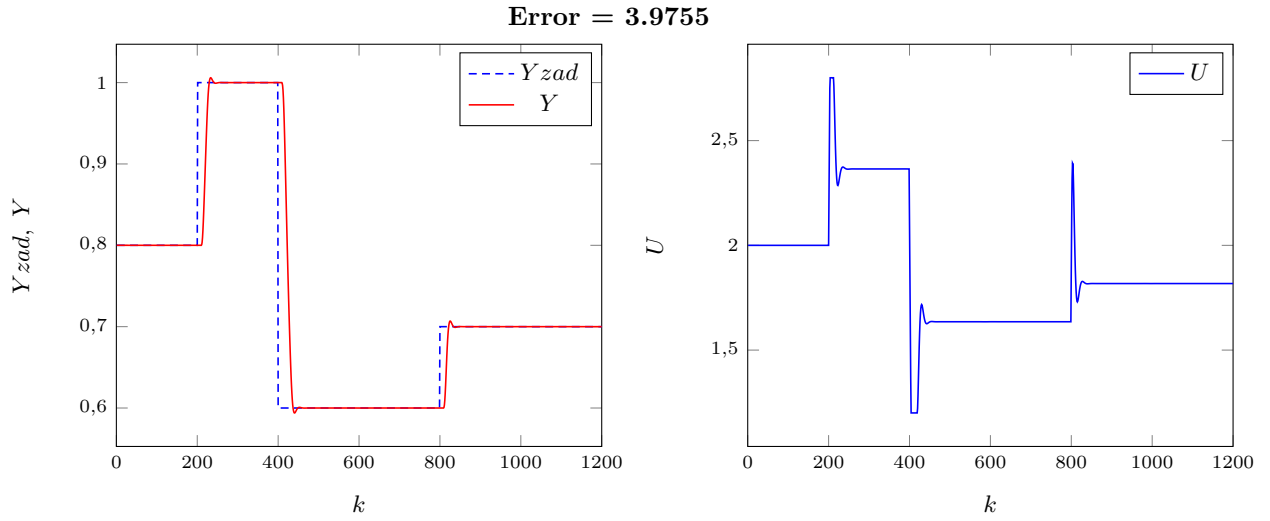
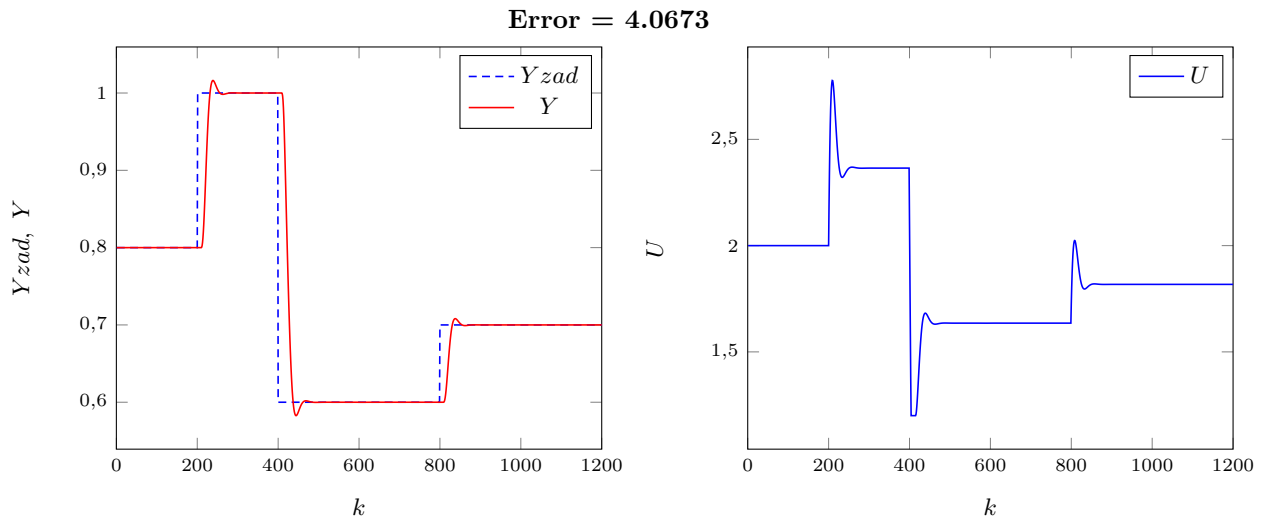
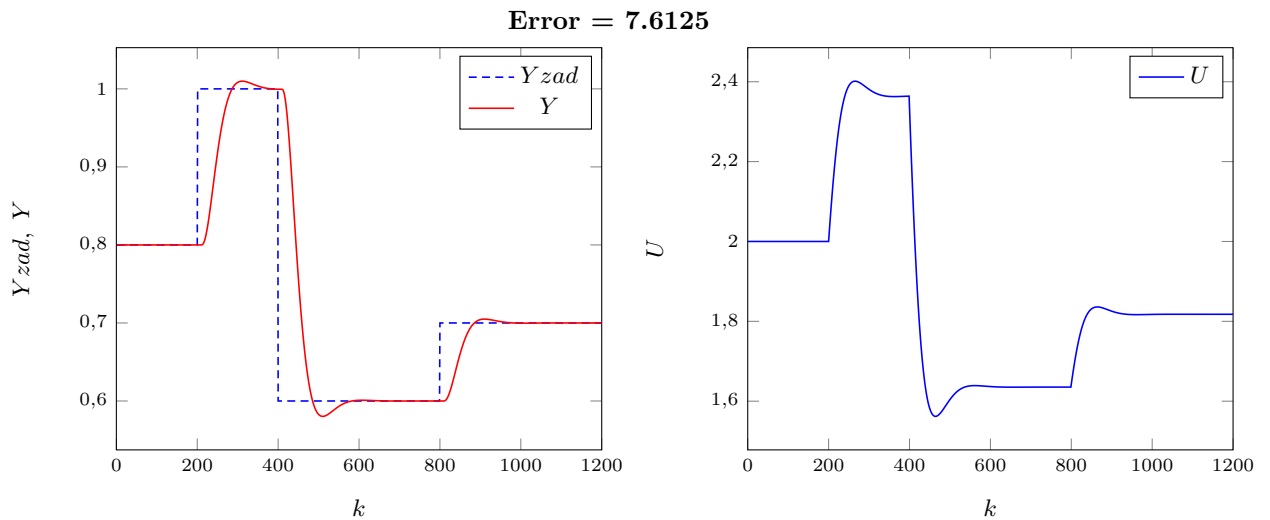
Rys. 4.9. Wyjście dla $K_r=0,8$, $T_i=5$, $T_d=0,05$

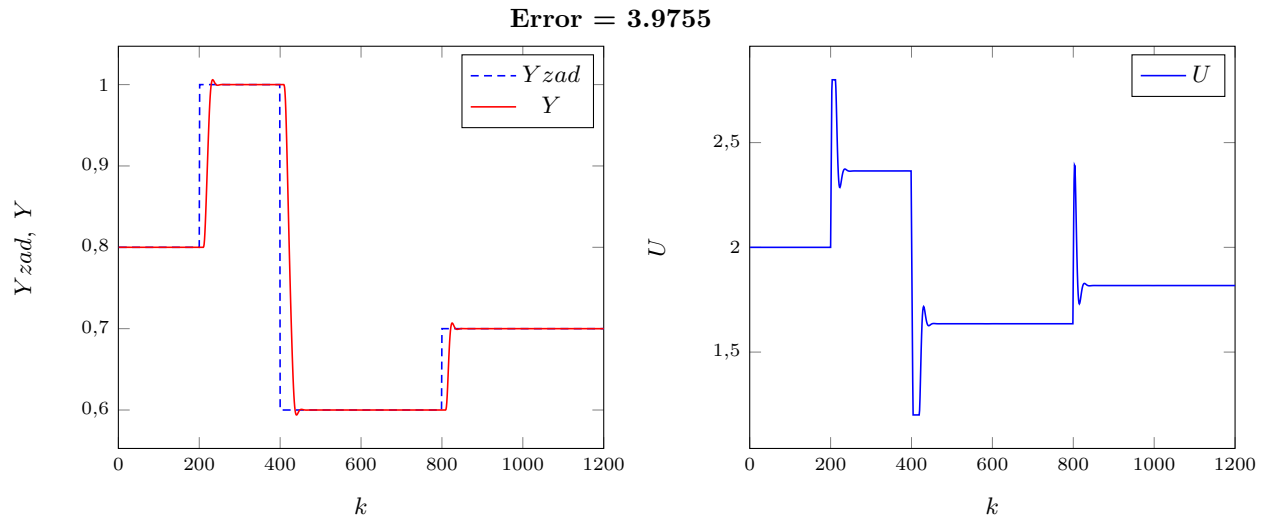
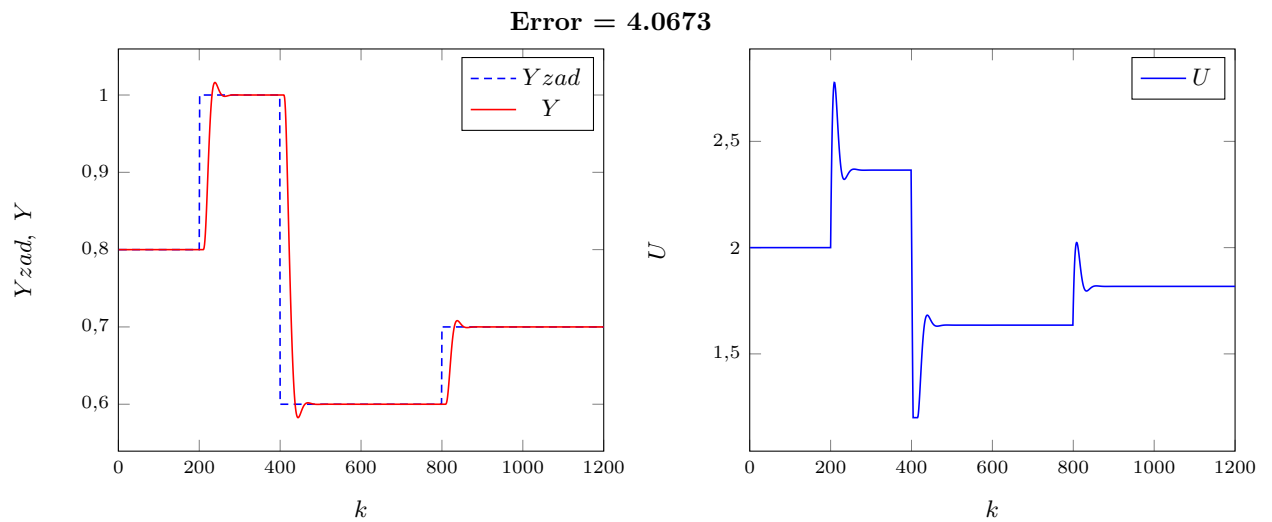
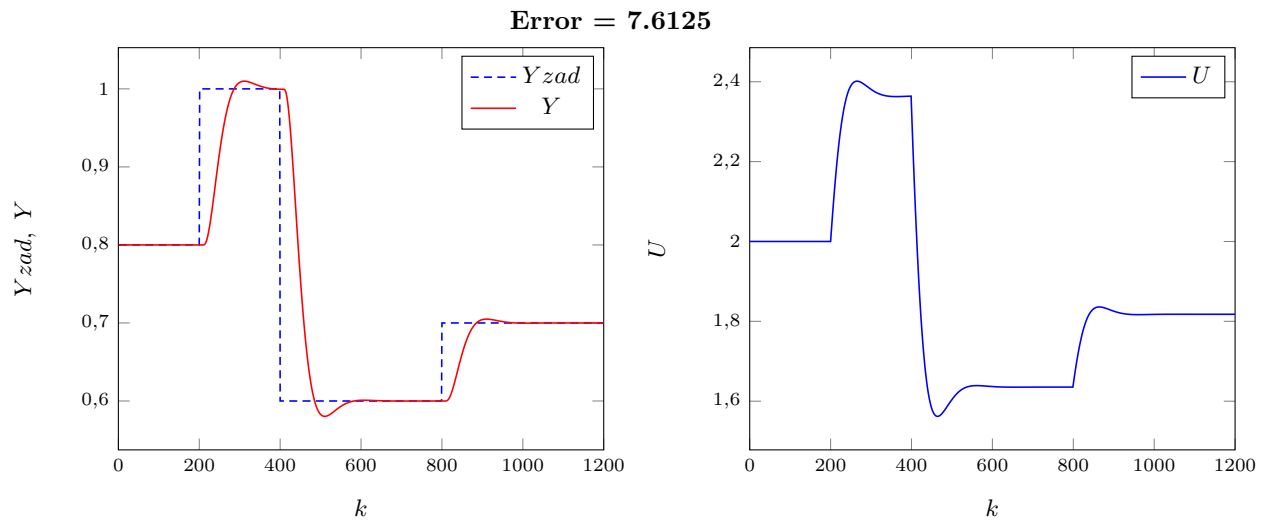
Rys. 4.10. Sterowanie dla $K_r=0,8$, $T_i=5$, $T_d=0,05$

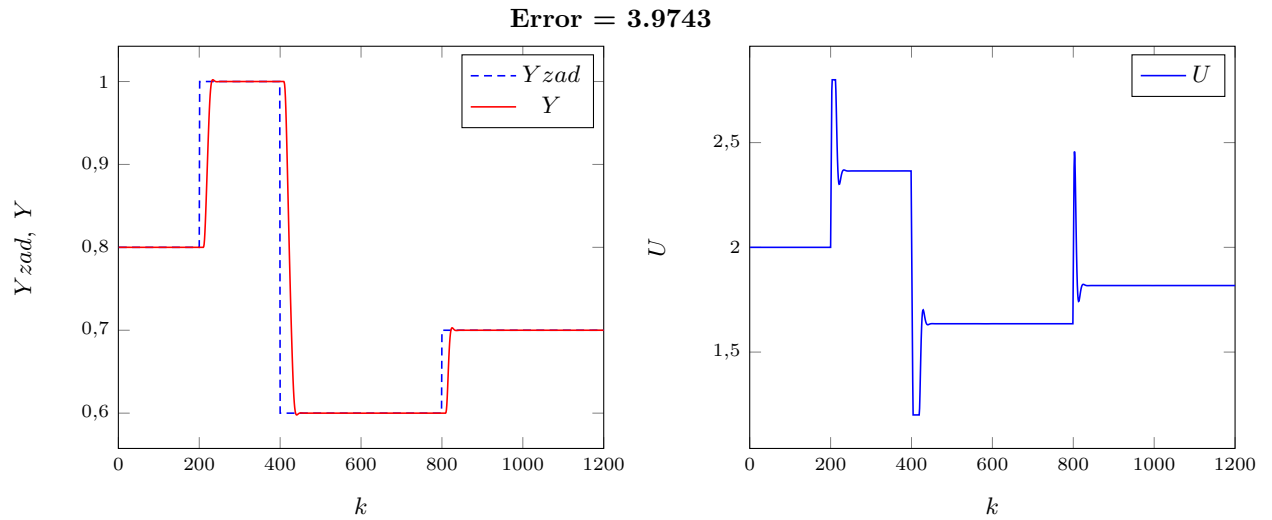
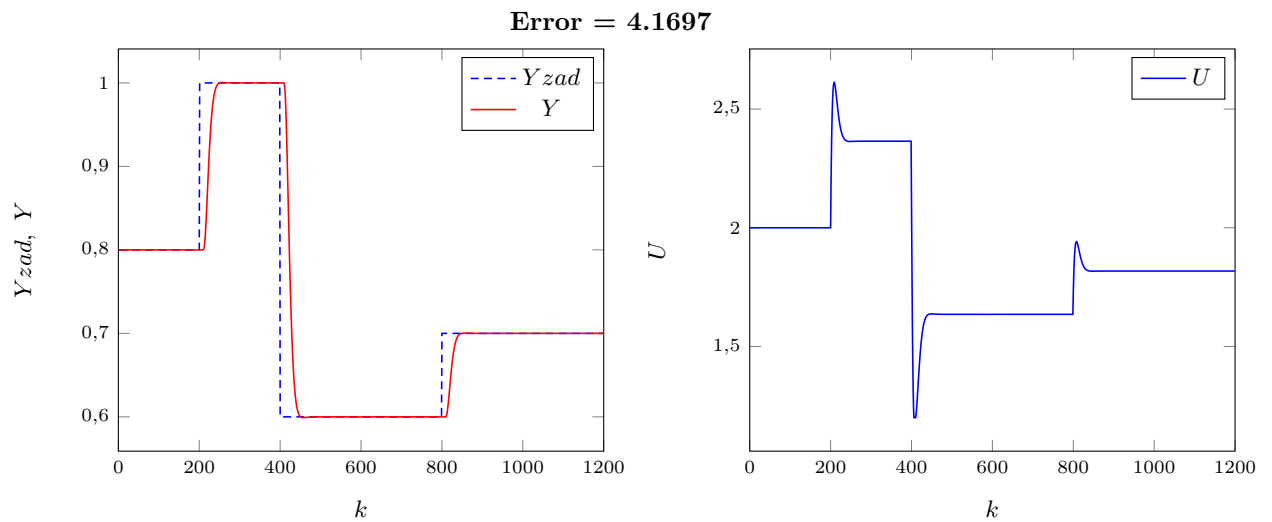
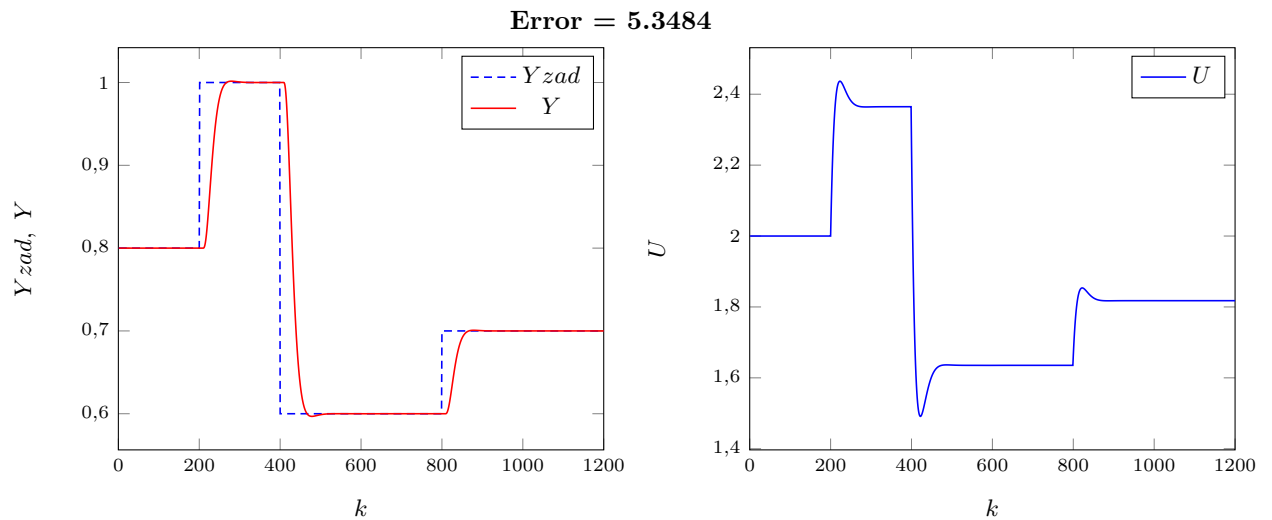

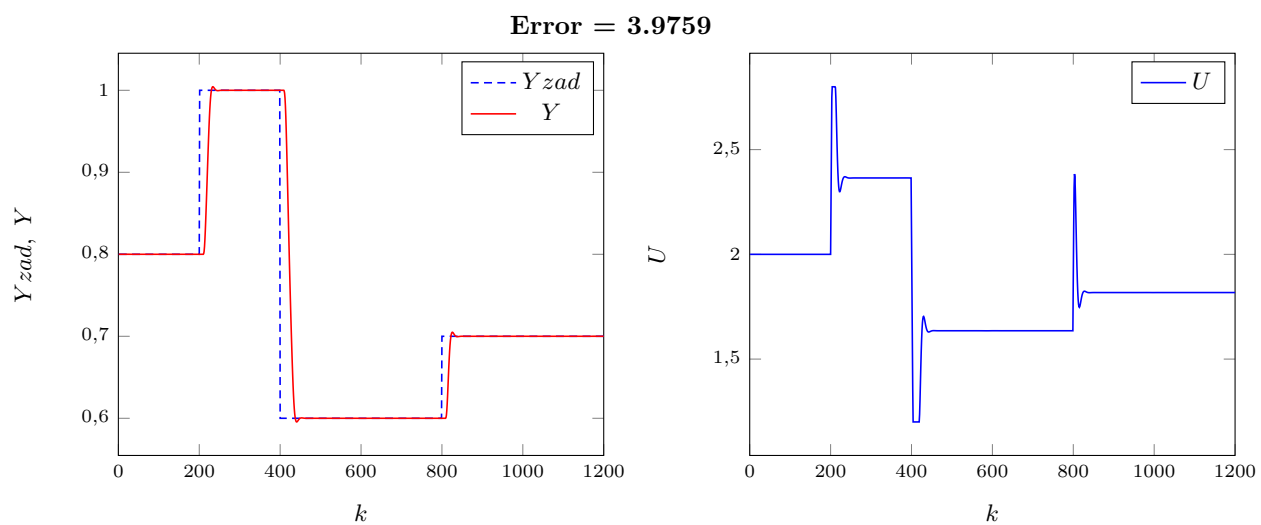
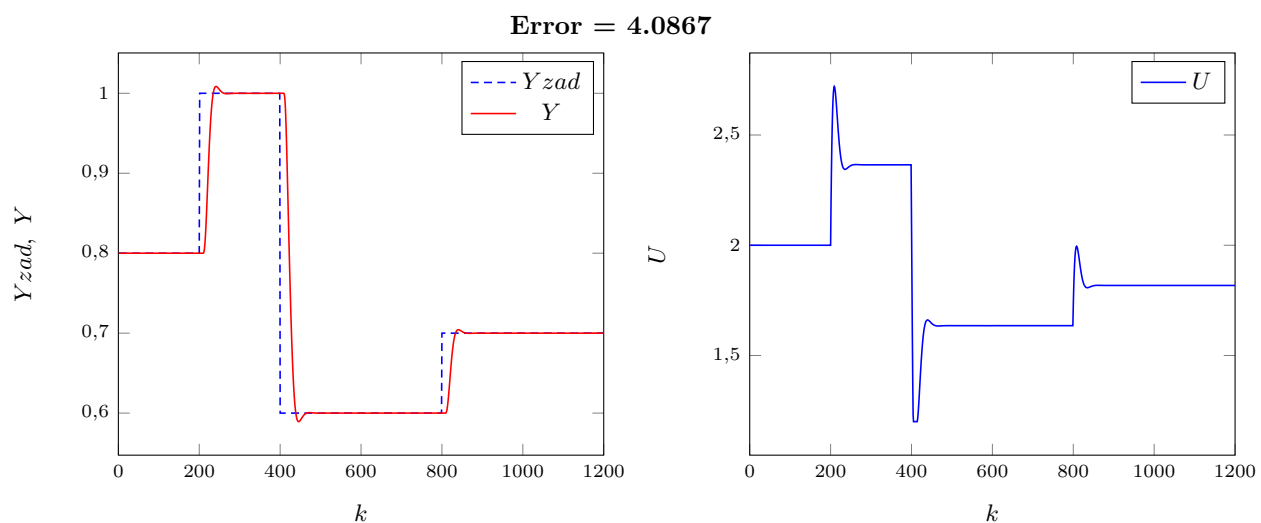
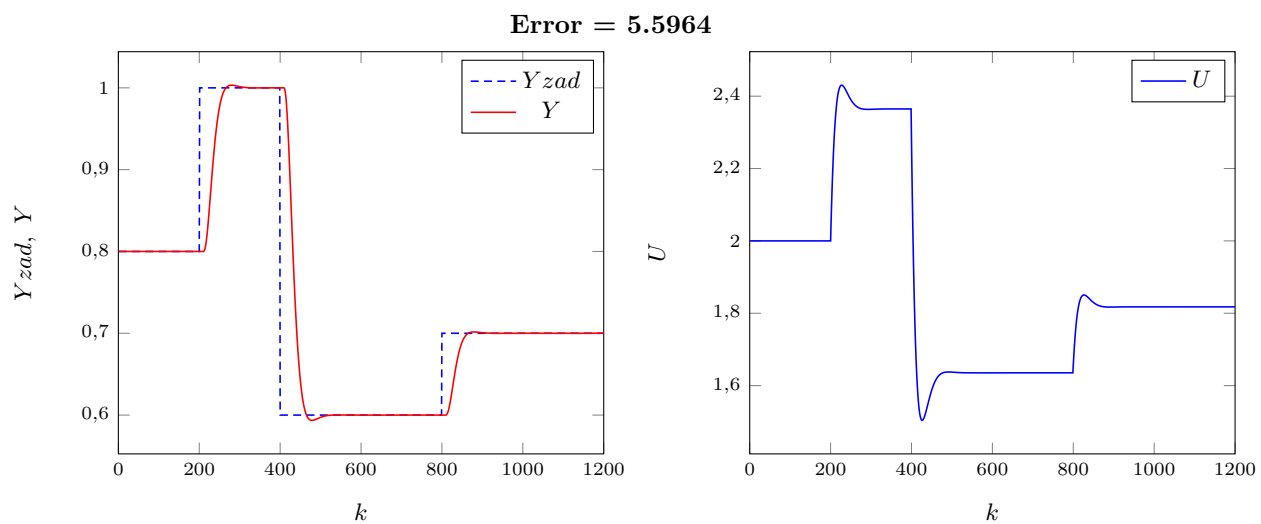
Rys. 4.11. Przebieg oraz sterowanie dla parametrów $N = 25$, $Nu = 5$, $\lambda = 0.2$ Rys. 4.12. Przebieg oraz sterowanie dla parametrów $N = 25$, $Nu = 5$, $\lambda = 1$ Rys. 4.13. Przebieg oraz sterowanie dla parametrów $N = 25$, $Nu = 5$, $\lambda = 5$

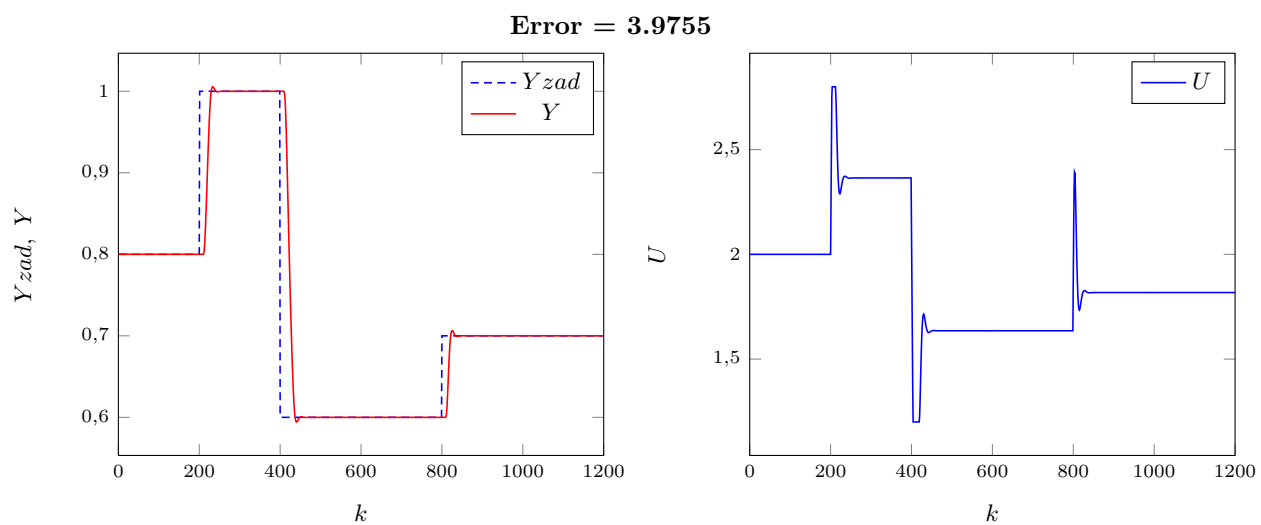
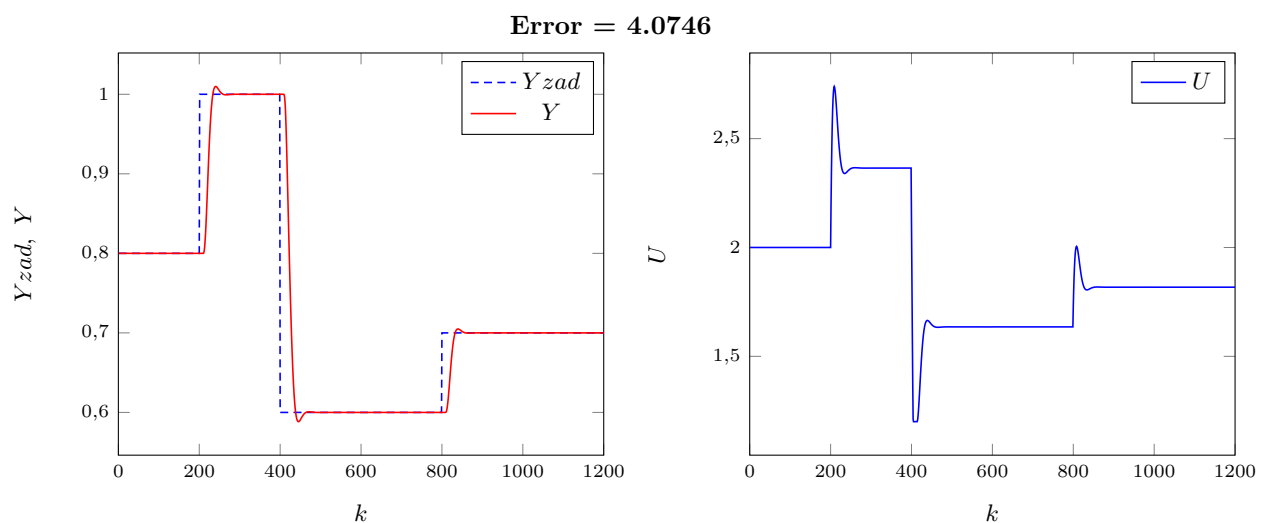
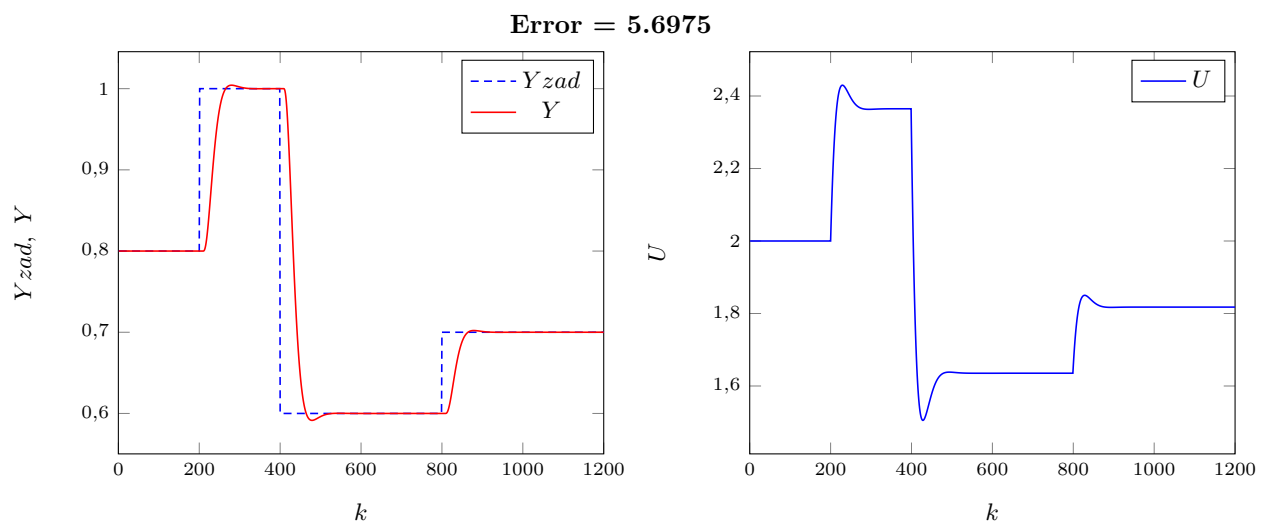
Rys. 4.14. Przebieg oraz sterowanie dla parametrów $N = 25$, $Nu = 10$, $\lambda = 0.2$ Rys. 4.15. Przebieg oraz sterowanie dla parametrów $N = 25$, $Nu = 10$, $\lambda = 1$ Rys. 4.16. Przebieg oraz sterowanie dla parametrów $N = 25$, $Nu = 10$, $\lambda = 5$

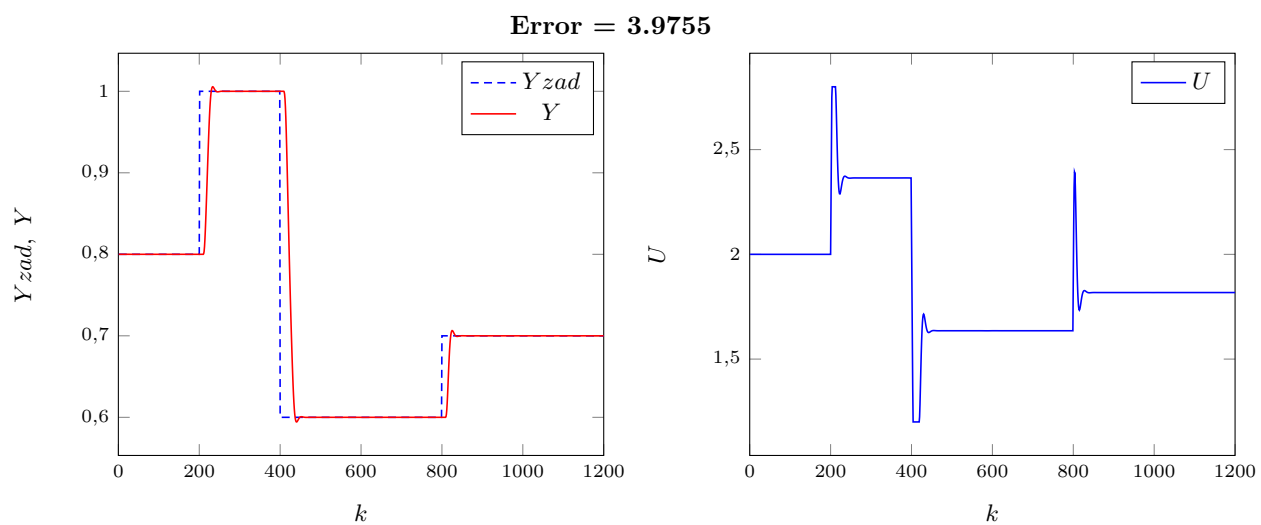
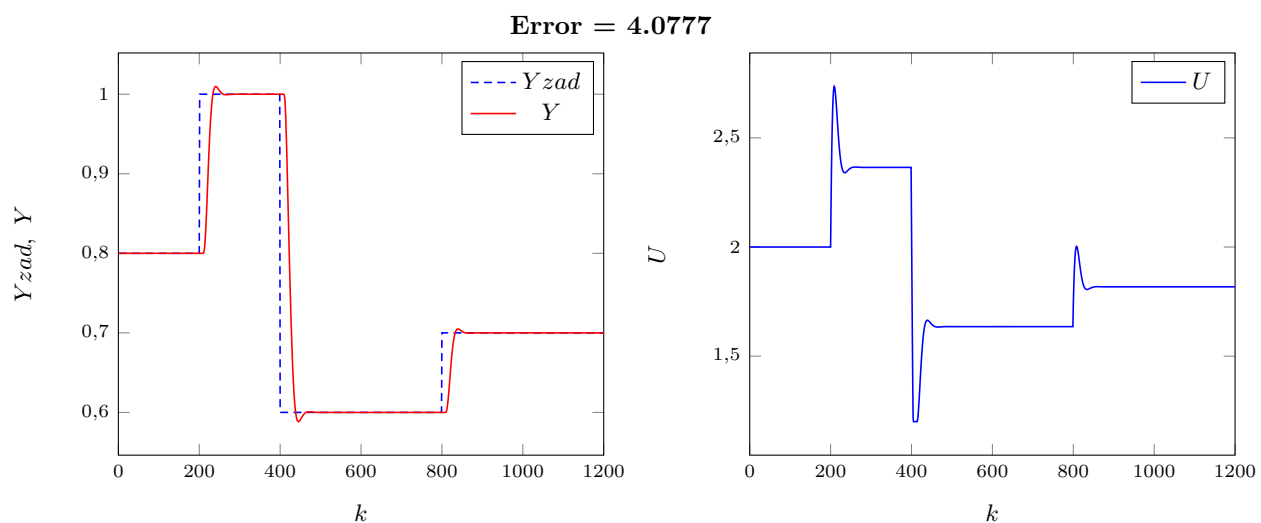
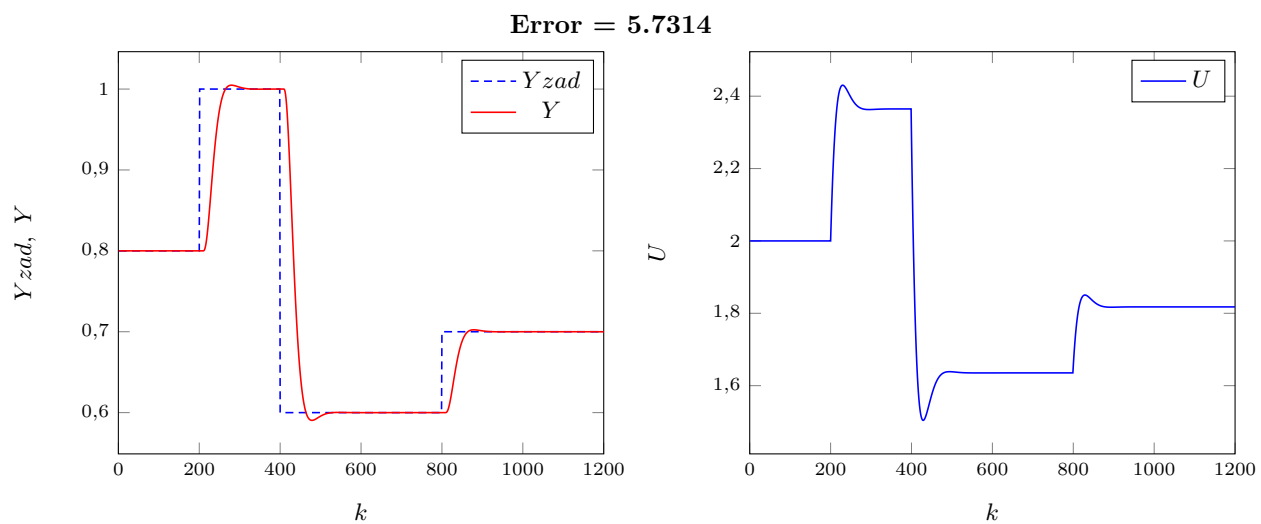
Rys. 4.17. Przebieg oraz sterowanie dla parametrów $N = 25$, $Nu = 15$, $\lambda = 0.2$ Rys. 4.18. Przebieg oraz sterowanie dla parametrów $N = 25$, $Nu = 15$, $\lambda = 1$ Rys. 4.19. Przebieg oraz sterowanie dla parametrów $N = 25$, $Nu = 15$, $\lambda = 5$

Rys. 4.20. Przebieg oraz sterowanie dla parametrów $N = 25$, $Nu = 20$, $\lambda = 0.2$ Rys. 4.21. Przebieg oraz sterowanie dla parametrów $N = 25$, $Nu = 20$, $\lambda = 1$ Rys. 4.22. Przebieg oraz sterowanie dla parametrów $N = 25$, $Nu = 20$, $\lambda = 5$

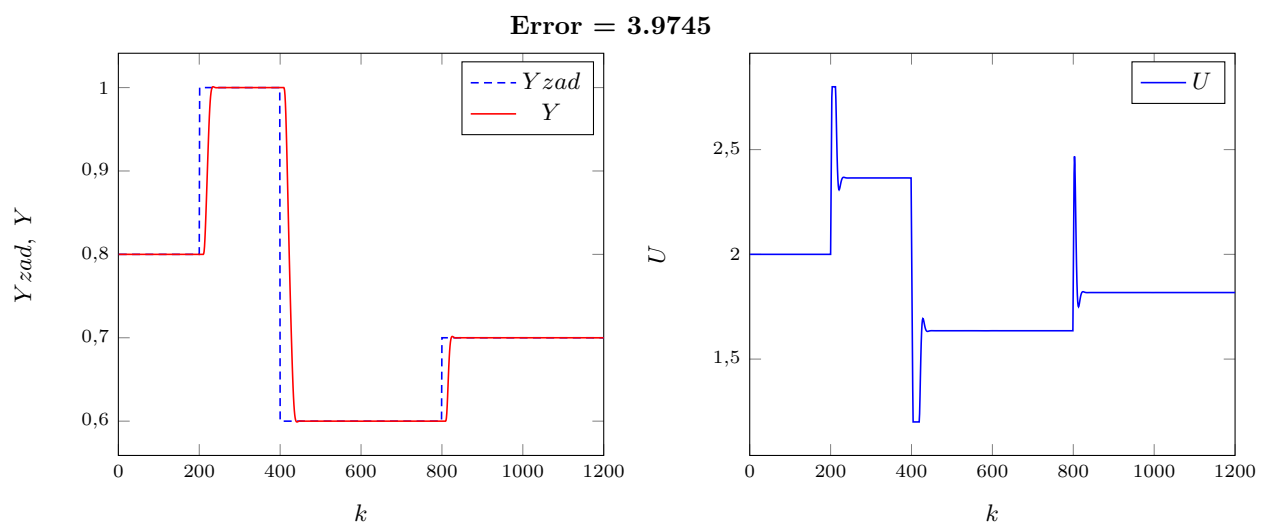
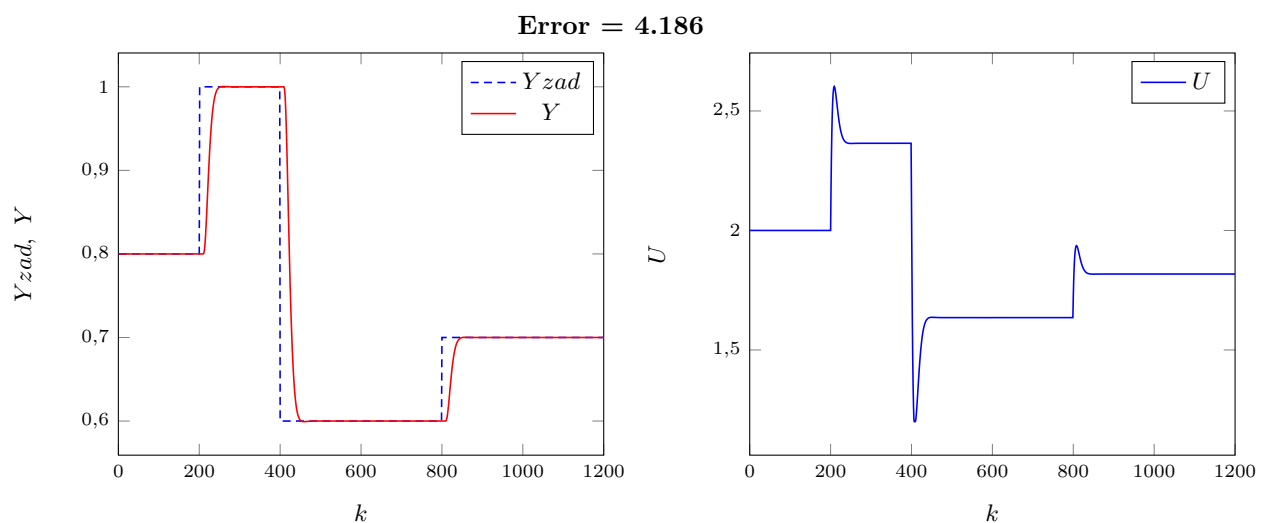
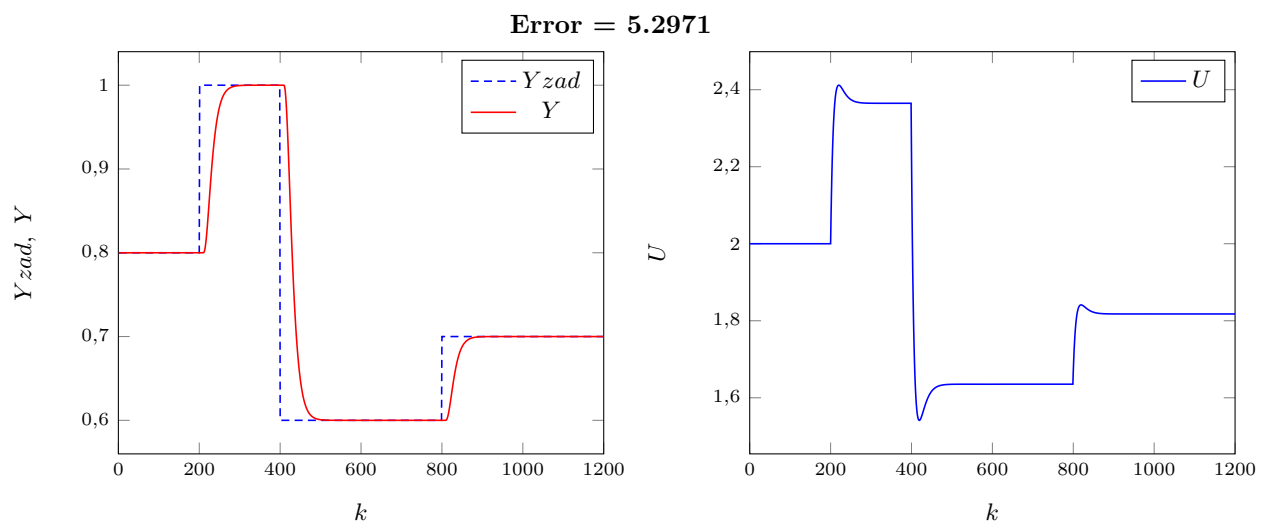
Rys. 4.23. Przebieg oraz sterowanie dla parametrów $N = 50$, $Nu = 5$, $\lambda = 0.2$ Rys. 4.24. Przebieg oraz sterowanie dla parametrów $N = 50$, $Nu = 5$, $\lambda = 1$ Rys. 4.25. Przebieg oraz sterowanie dla parametrów $N = 50$, $Nu = 5$, $\lambda = 5$

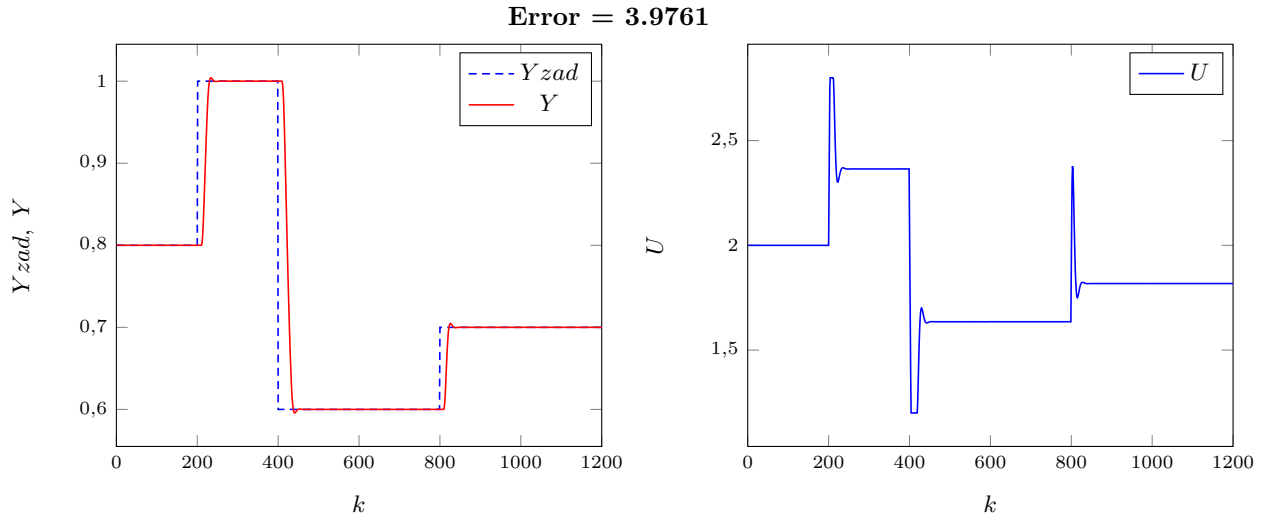
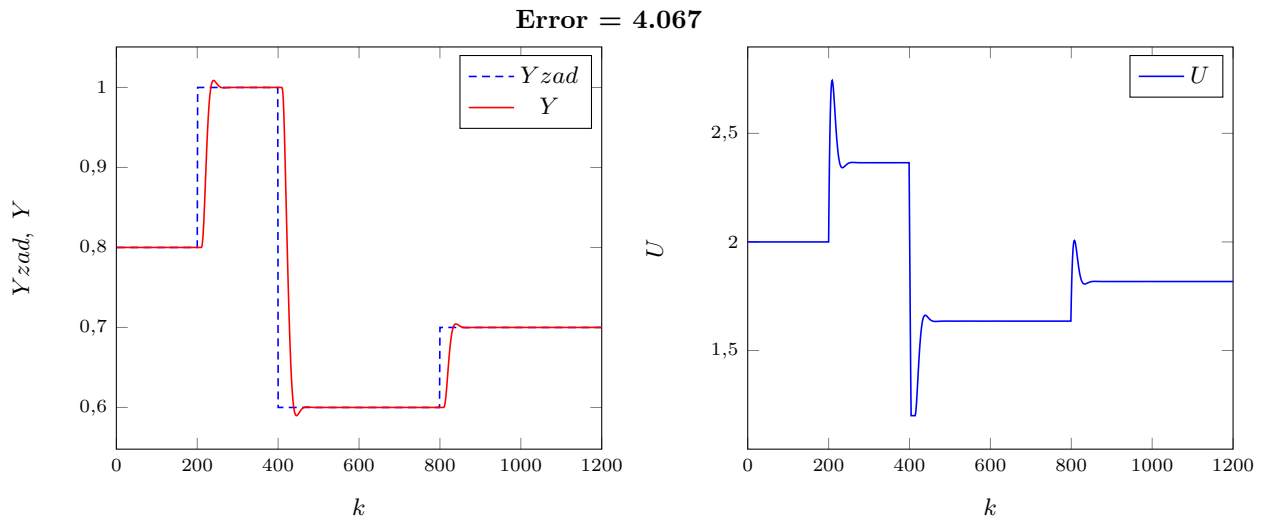
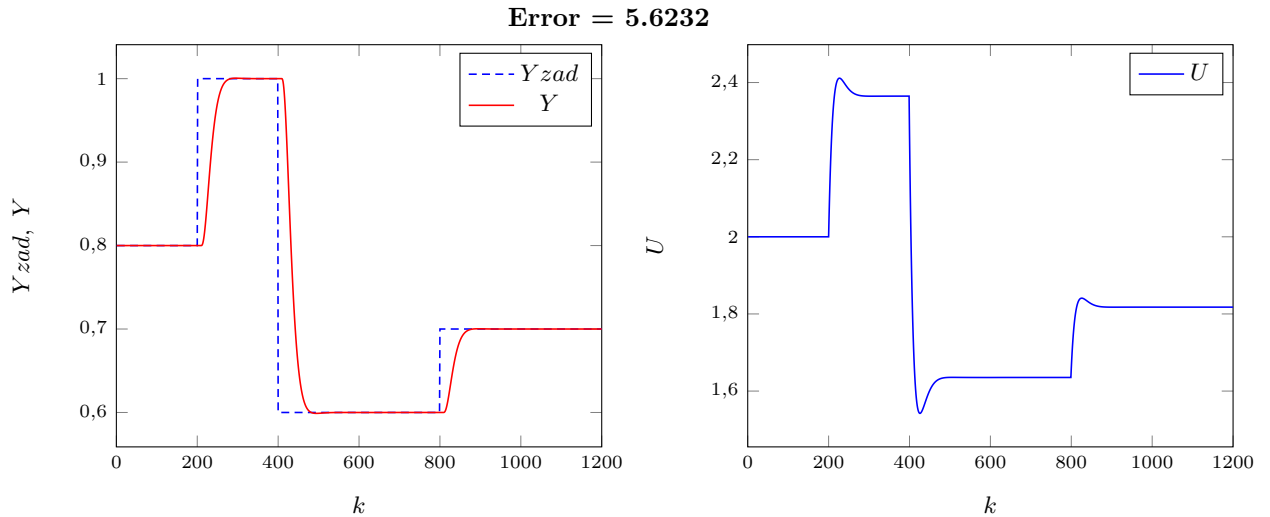
Rys. 4.26. Przebieg oraz sterowanie dla parametrów $N = 50$, $Nu = 10$, $\lambda = 0.2$ Rys. 4.27. Przebieg oraz sterowanie dla parametrów $N = 50$, $Nu = 10$, $\lambda = 1$ Rys. 4.28. Przebieg oraz sterowanie dla parametrów $N = 50$, $Nu = 10$, $\lambda = 5$

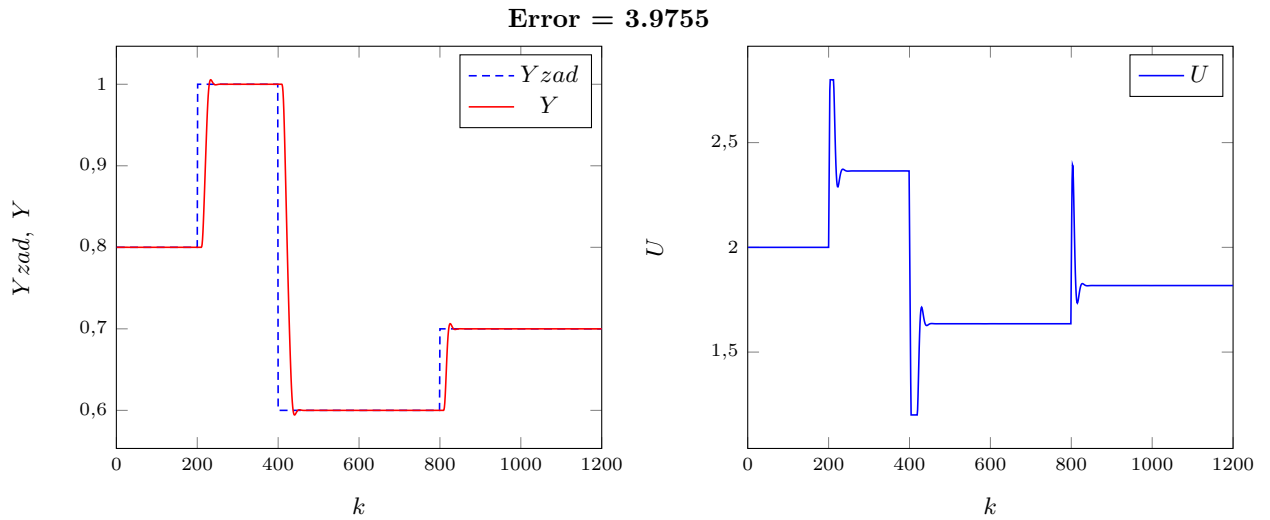
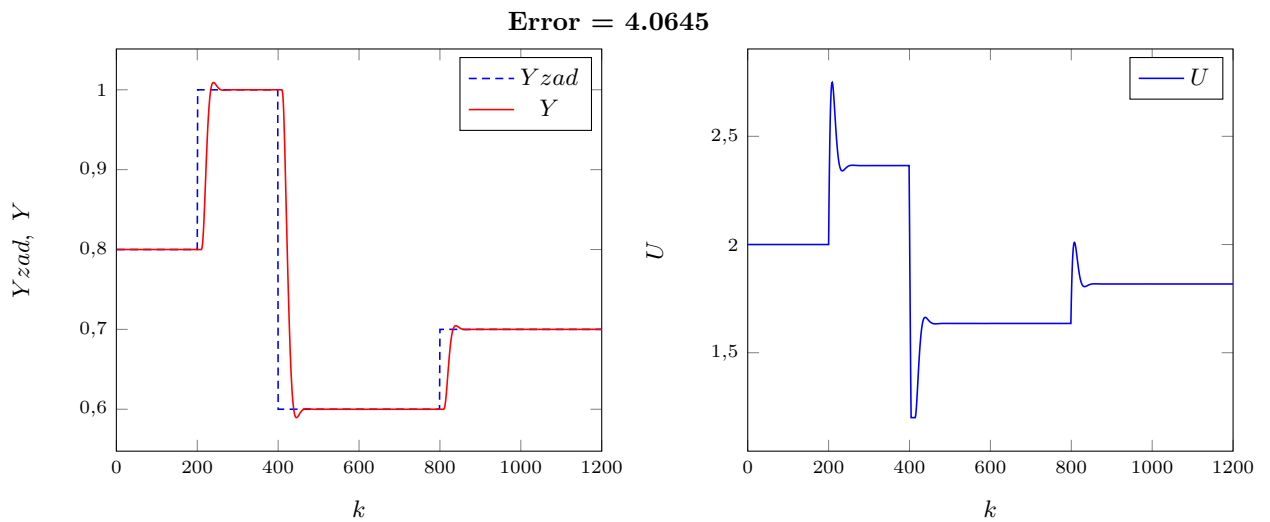
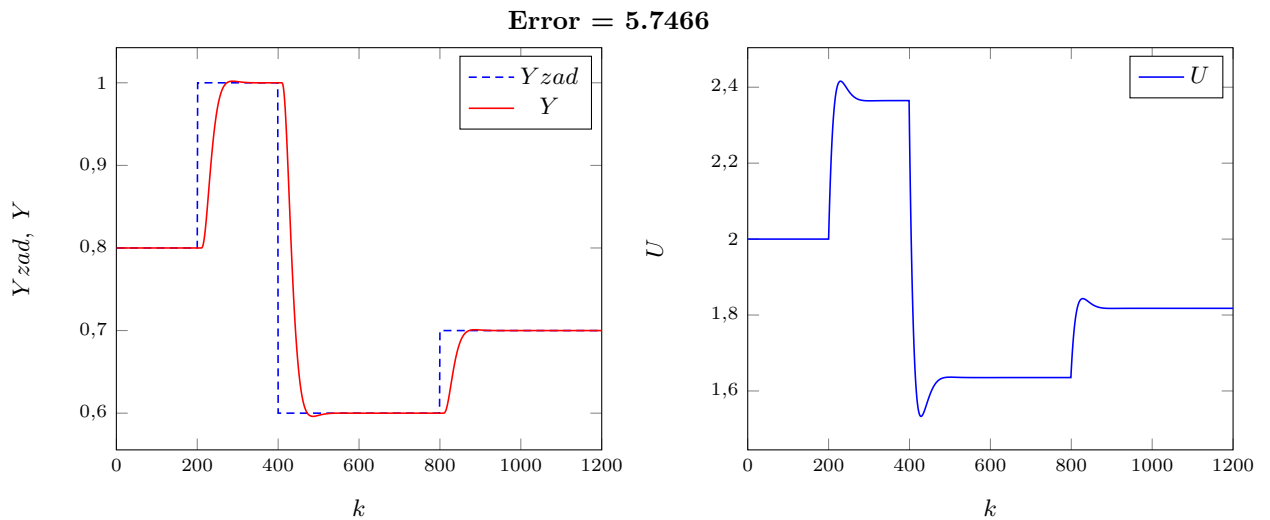
Rys. 4.29. Przebieg oraz sterowanie dla parametrów $N = 50$, $Nu = 15$, $\lambda = 0.2$ Rys. 4.30. Przebieg oraz sterowanie dla parametrów $N = 50$, $Nu = 15$, $\lambda = 1$ Rys. 4.31. Przebieg oraz sterowanie dla parametrów $N = 50$, $Nu = 15$, $\lambda = 5$

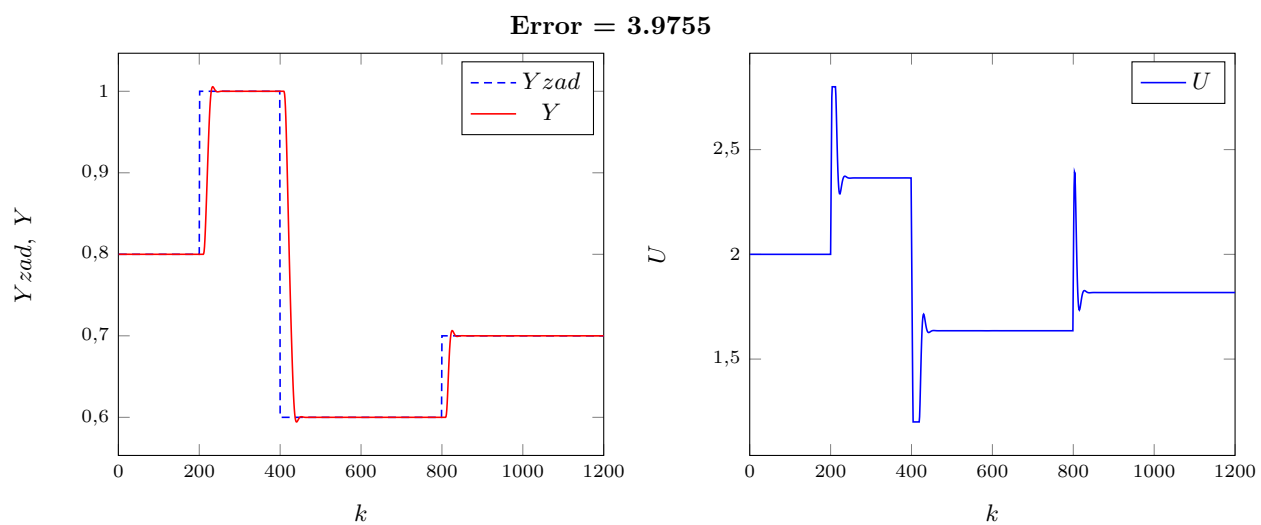
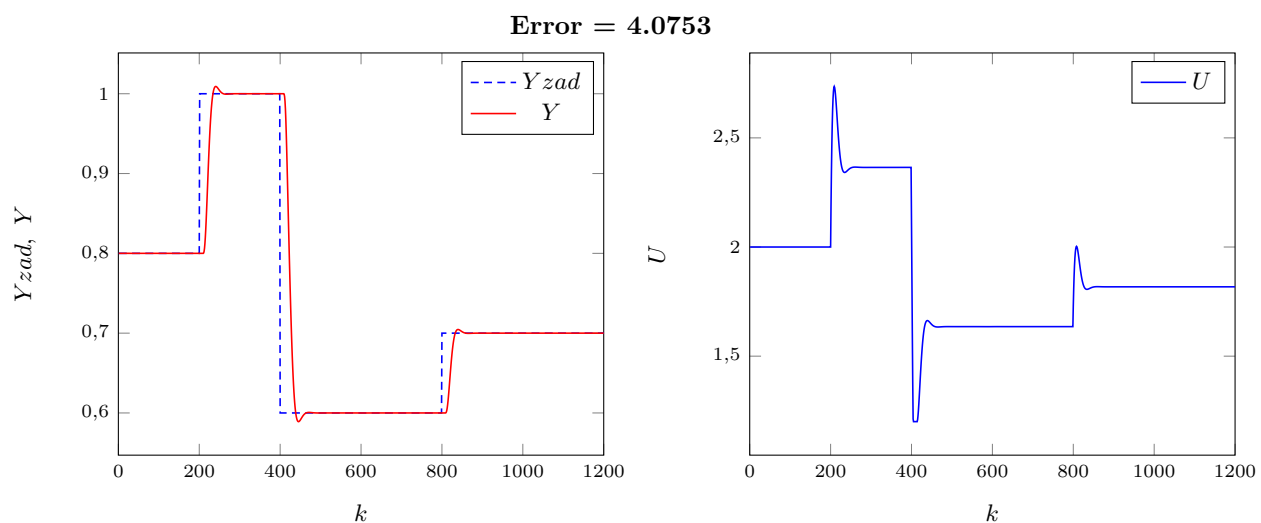
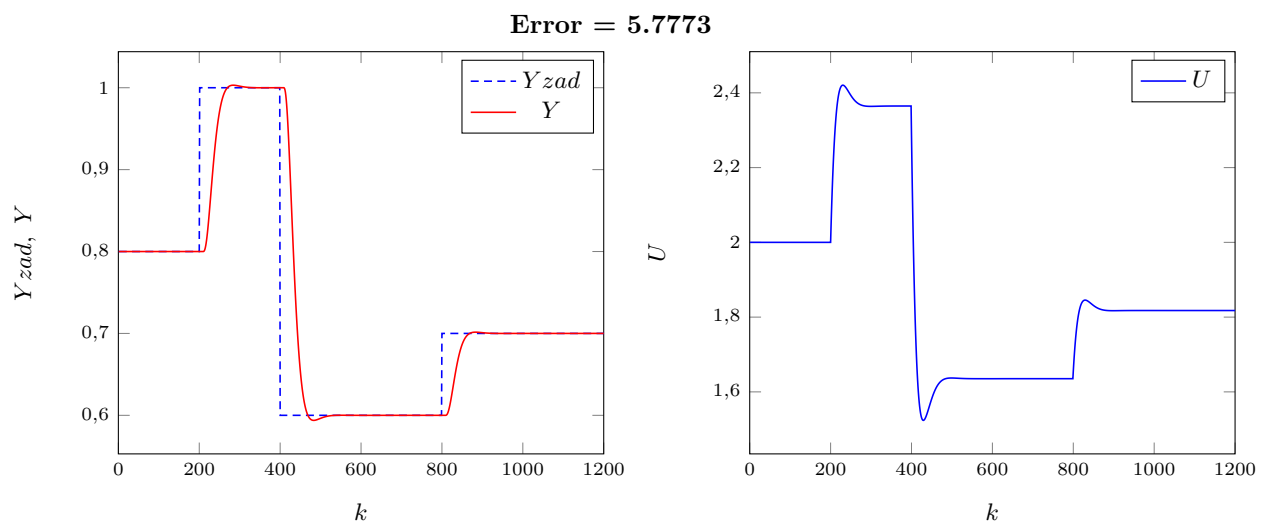
Rys. 4.32. Przebieg oraz sterowanie dla parametrów $N = 50$, $Nu = 20$, $\lambda = 0.2$ Rys. 4.33. Przebieg oraz sterowanie dla parametrów $N = 50$, $Nu = 20$, $\lambda = 1$ Rys. 4.34. Przebieg oraz sterowanie dla parametrów $N = 50$, $Nu = 20$, $\lambda = 5$

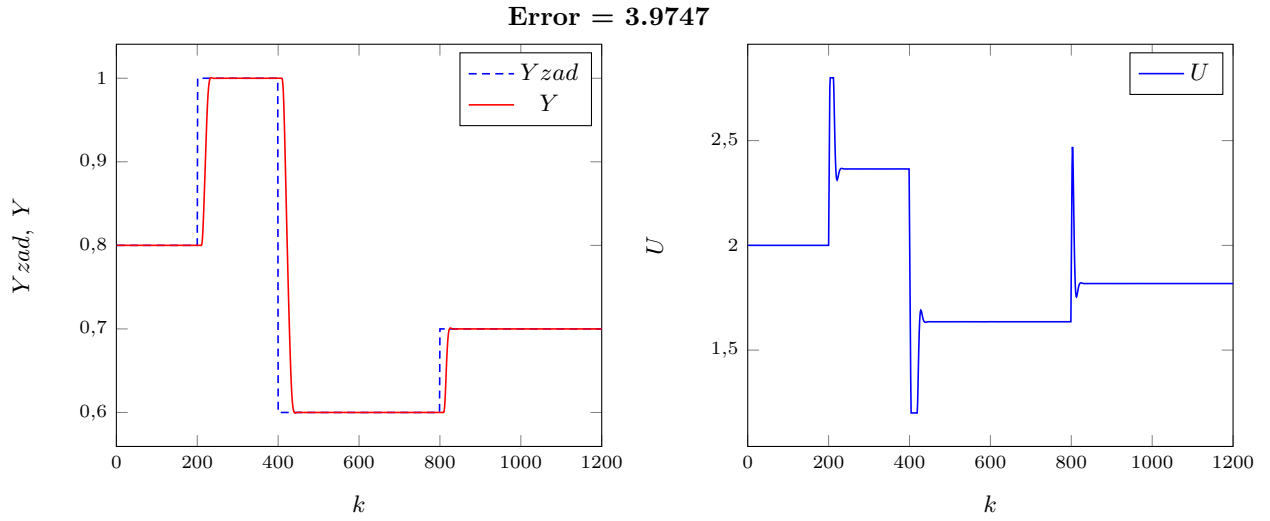
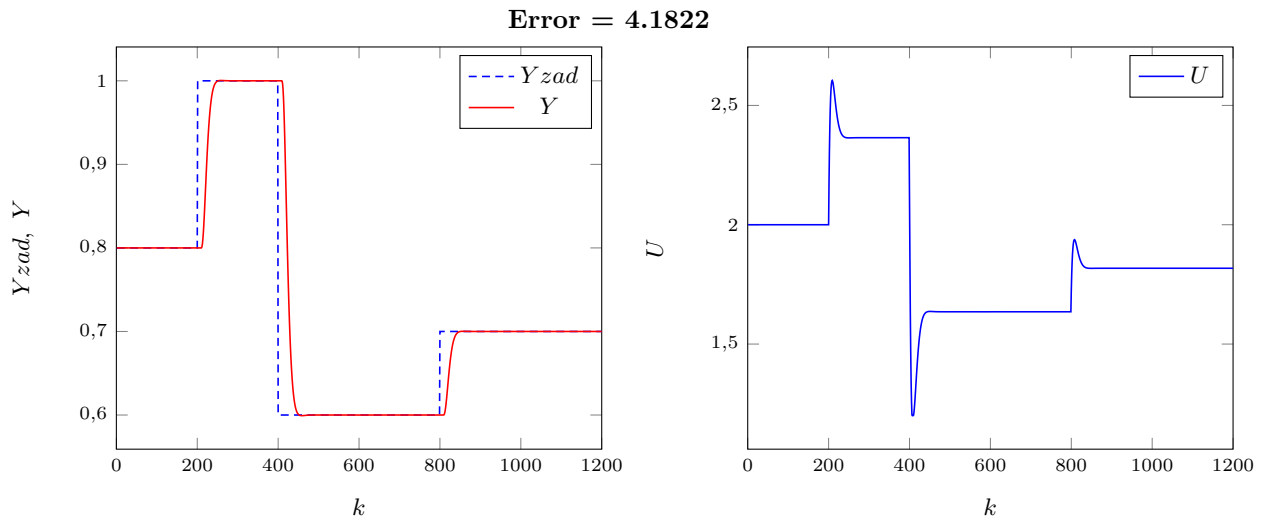
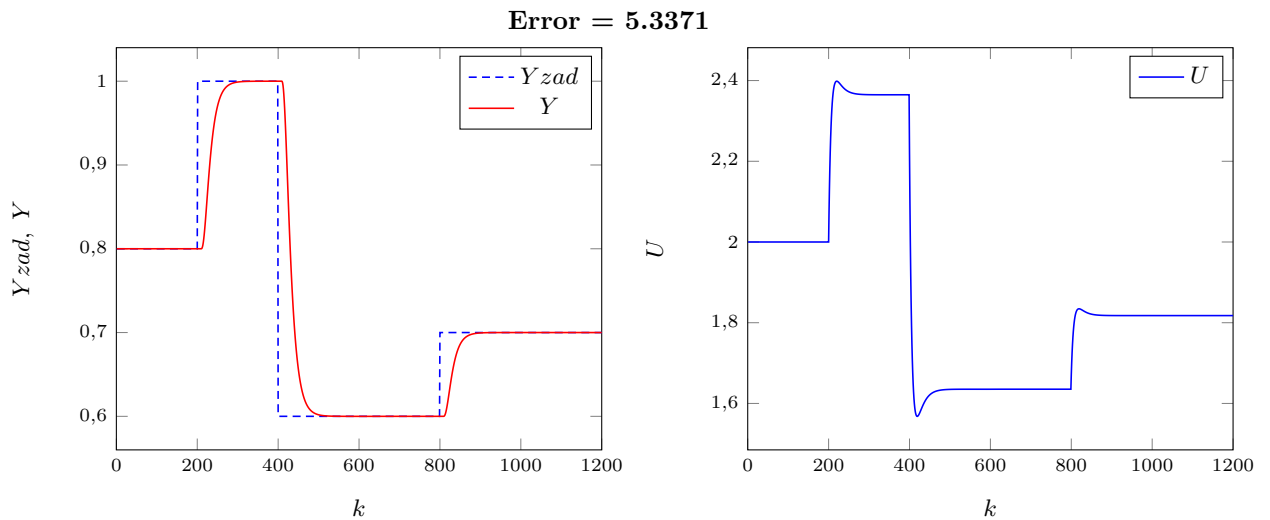

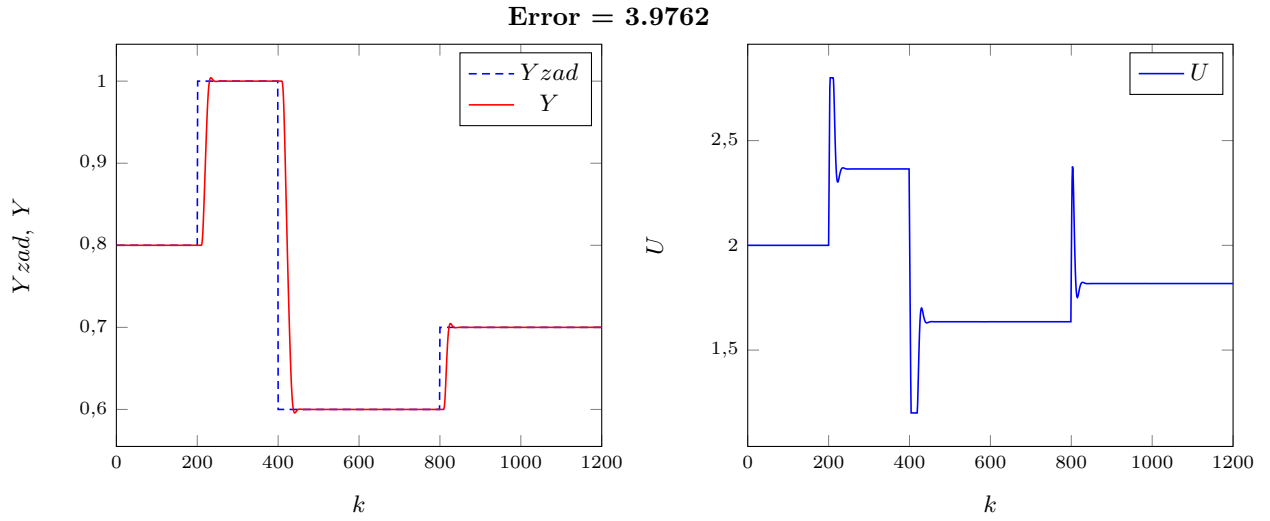
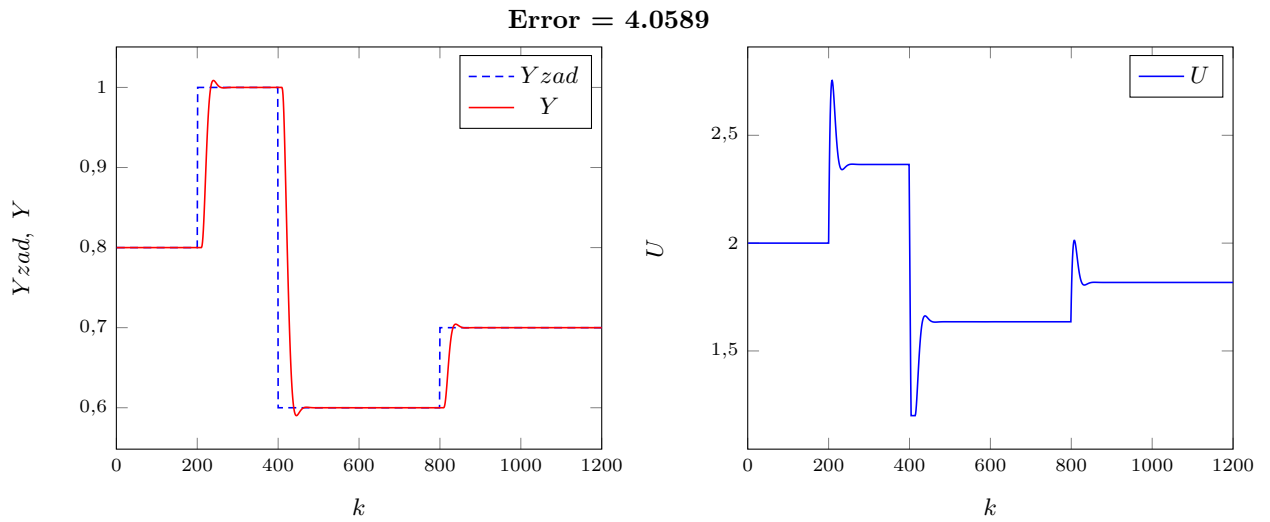
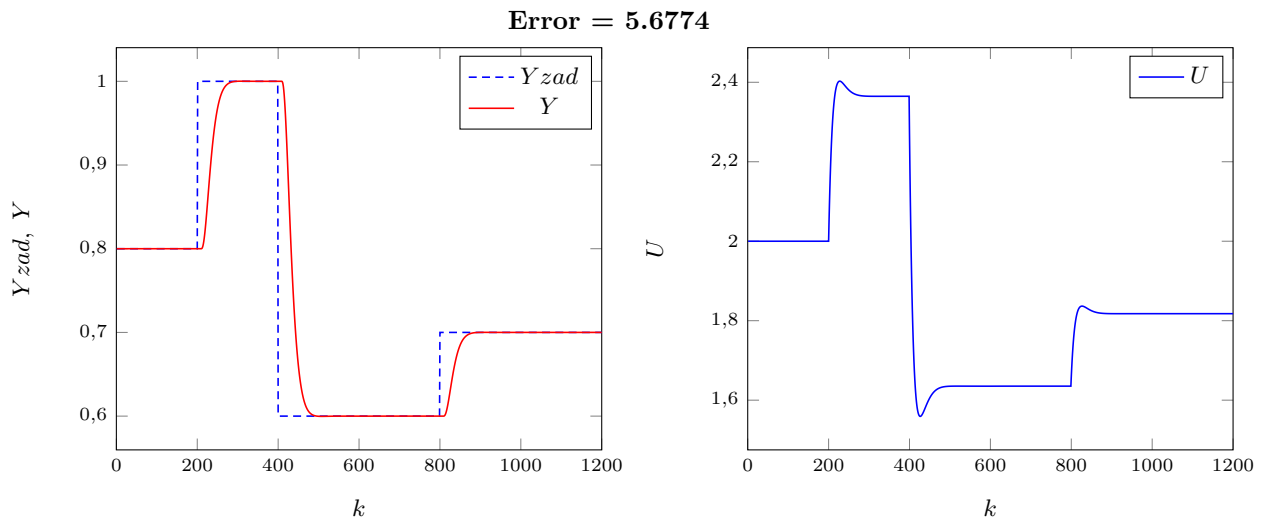
Rys. 4.35. Przebieg oraz sterowanie dla parametrów $N = 75$, $Nu = 5$, $\lambda = 0.2$ Rys. 4.36. Przebieg oraz sterowanie dla parametrów $N = 75$, $Nu = 5$, $\lambda = 1$ Rys. 4.37. Przebieg oraz sterowanie dla parametrów $N = 75$, $Nu = 5$, $\lambda = 5$

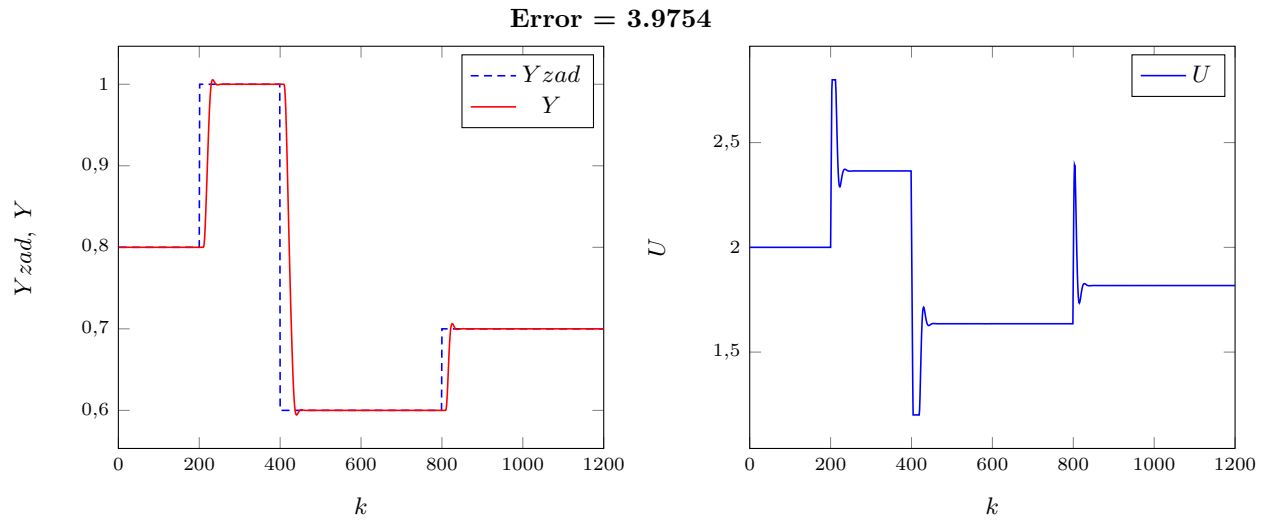
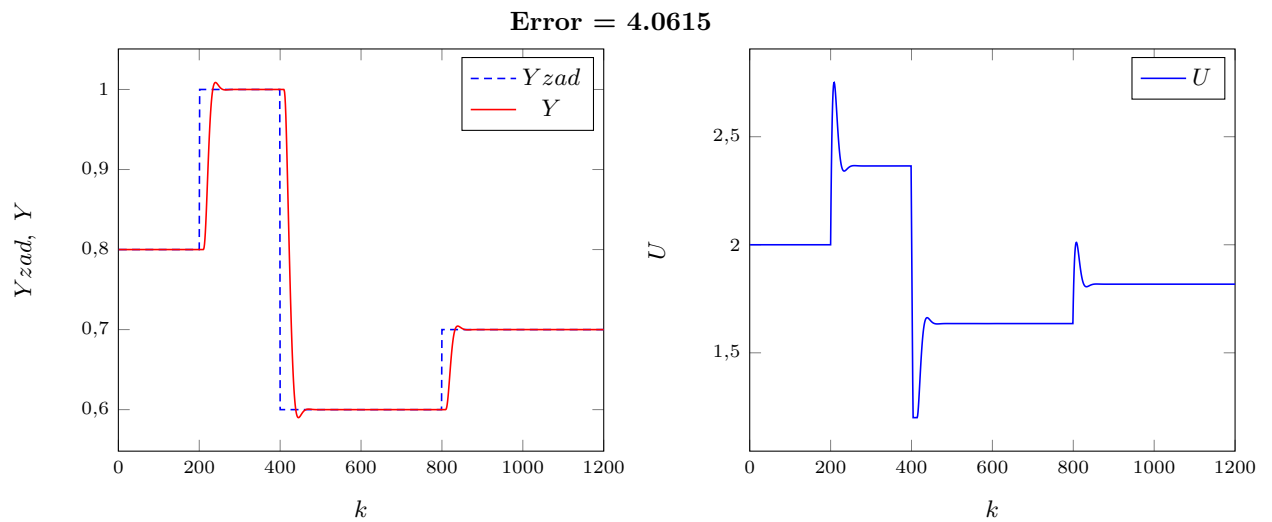
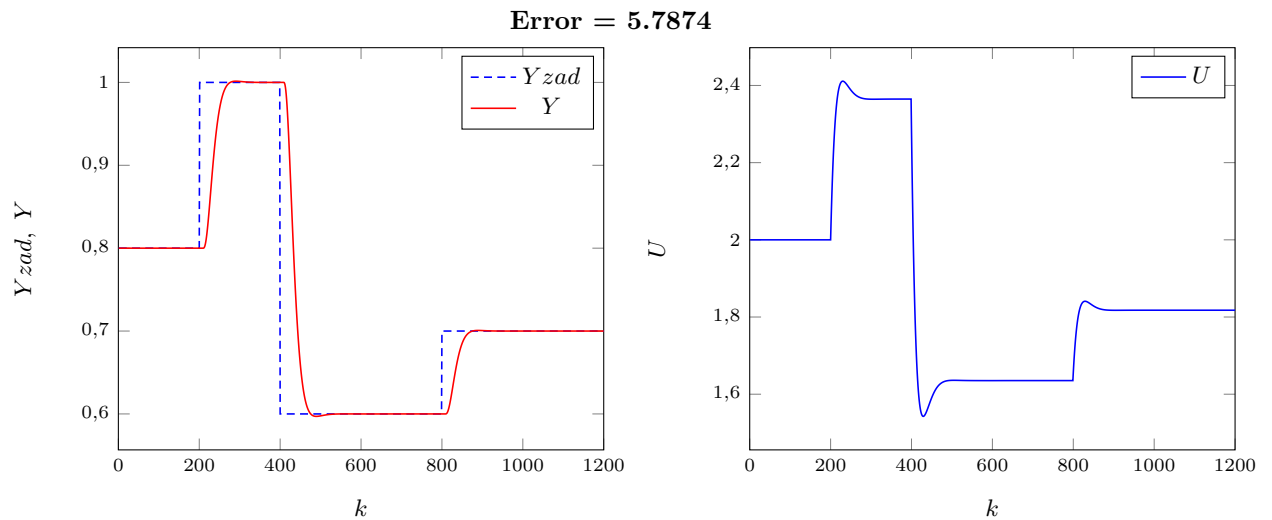
Rys. 4.38. Przebieg oraz sterowanie dla parametrów $N = 75$, $Nu = 10$, $\lambda = 0.2$ Rys. 4.39. Przebieg oraz sterowanie dla parametrów $N = 75$, $Nu = 10$, $\lambda = 1$ Rys. 4.40. Przebieg oraz sterowanie dla parametrów $N = 75$, $Nu = 10$, $\lambda = 5$

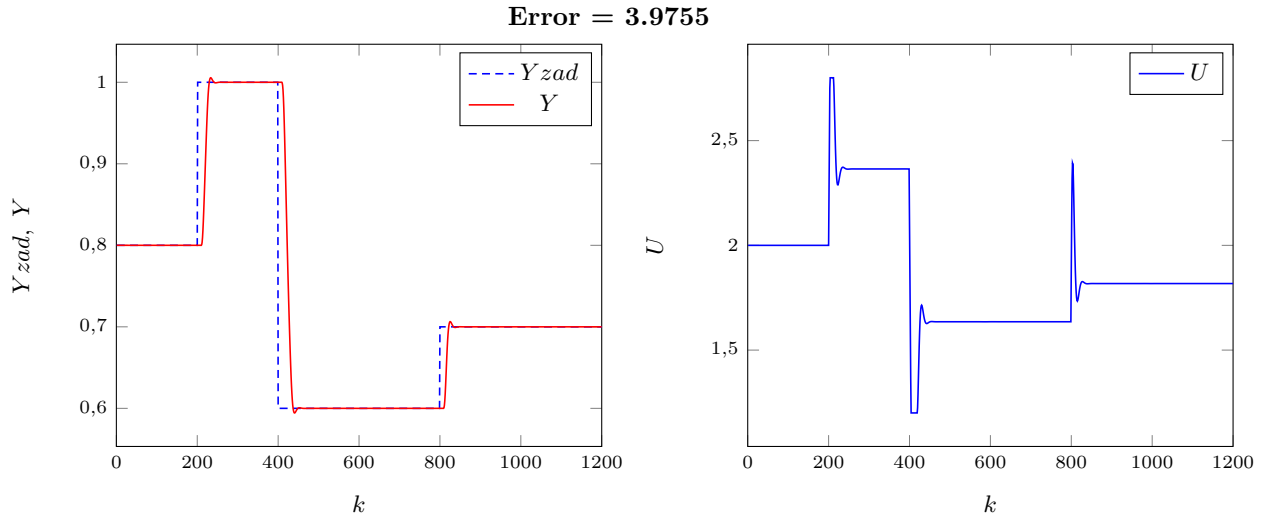
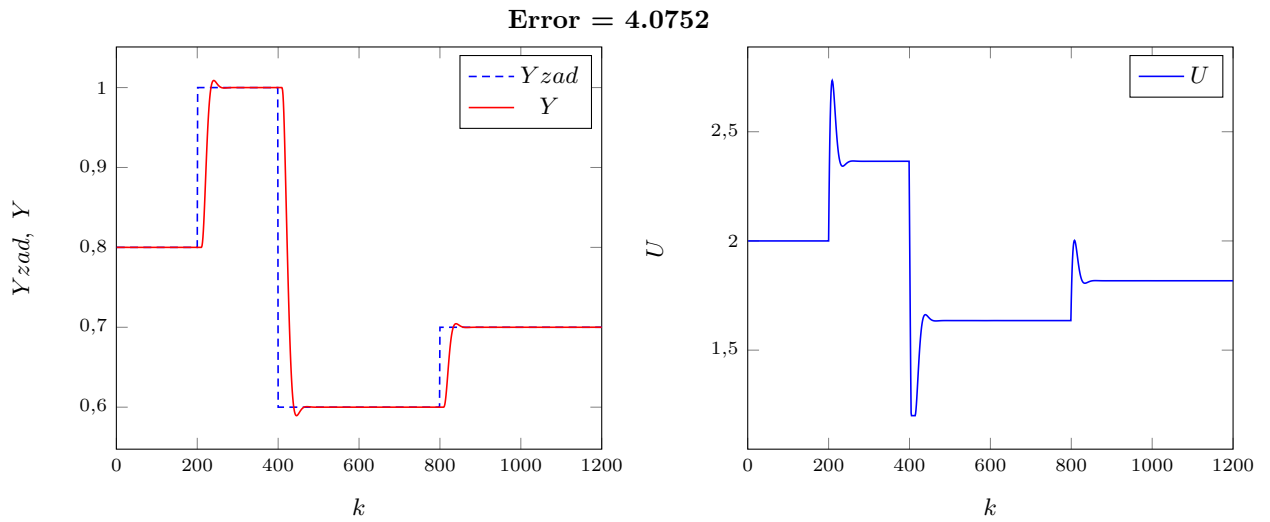
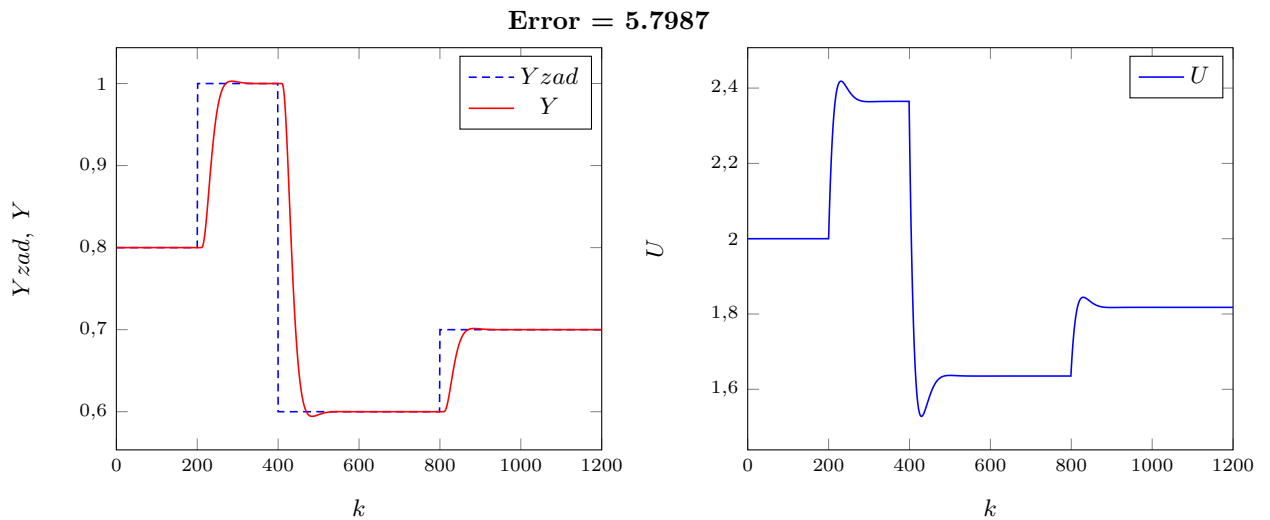
Rys. 4.41. Przebieg oraz sterowanie dla parametrów $N = 75$, $Nu = 15$, $\lambda = 0.2$ Rys. 4.42. Przebieg oraz sterowanie dla parametrów $N = 75$, $Nu = 15$, $\lambda = 1$ Rys. 4.43. Przebieg oraz sterowanie dla parametrów $N = 75$, $Nu = 15$, $\lambda = 5$

Rys. 4.44. Przebieg oraz sterowanie dla parametrów $N = 75$, $Nu = 20$, $\lambda = 0.2$ Rys. 4.45. Przebieg oraz sterowanie dla parametrów $N = 75$, $Nu = 20$, $\lambda = 1$ Rys. 4.46. Przebieg oraz sterowanie dla parametrów $N = 75$, $Nu = 20$, $\lambda = 5$

Rys. 4.47. Przebieg oraz sterowanie dla parametrów $N = 100$, $Nu = 5$, $\lambda = 0.2$ Rys. 4.48. Przebieg oraz sterowanie dla parametrów $N = 100$, $Nu = 5$, $\lambda = 1$ Rys. 4.49. Przebieg oraz sterowanie dla parametrów $N = 100$, $Nu = 5$, $\lambda = 5$

Rys. 4.50. Przebieg oraz sterowanie dla parametrów $N = 100$, $Nu = 10$, $\lambda = 0.2$ Rys. 4.51. Przebieg oraz sterowanie dla parametrów $N = 100$, $Nu = 10$, $\lambda = 1$ Rys. 4.52. Przebieg oraz sterowanie dla parametrów $N = 100$, $Nu = 10$, $\lambda = 5$

Rys. 4.53. Przebieg oraz sterowanie dla parametrów $N = 100$, $Nu = 15$, $\lambda = 0.2$ Rys. 4.54. Przebieg oraz sterowanie dla parametrów $N = 100$, $Nu = 15$, $\lambda = 1$ Rys. 4.55. Przebieg oraz sterowanie dla parametrów $N = 100$, $Nu = 15$, $\lambda = 5$

Rys. 4.56. Przebieg oraz sterowanie dla parametrów $N = 100$, $Nu = 20$, $\lambda = 0.2$ Rys. 4.57. Przebieg oraz sterowanie dla parametrów $N = 100$, $Nu = 20$, $\lambda = 1$ Rys. 4.58. Przebieg oraz sterowanie dla parametrów $N = 100$, $Nu = 20$, $\lambda = 5$